

Tar solhöjden på utställning

KULTUR. Heidi Viktorsson på Ålands sjöfartsmuseum tar solhöjden på den utställning kring navigation som museet öppnade i går kväll. Även utställningsbesökare får prova på.

SIDAN 8

Dömdes för skott mot grannens hus

NYHETER. En man i 60-årsåldern har dömts till böter för att han avlossade flera skott med hagelgevär mot grannens fastighet en dag i maj i fjol.

Enligt grannarna träffade haglen hustaket och ett träd nära huset, men

ingen blev skadad. Händelsen polis-anmälades genast.

Mannen hade, berättade de inför rätta, sagt att han hade rätt att skjuta för att få tyst på hundarna. Han nekade till att ha riktat geväret mot grannens fastighet.

SIDAN 3

Hittade vassa bitar i påse med godis

NYHETER. Tre små genomskinliga bitar, lika hårda och vassa som glas, hittade en Nyan-läsare häromkvällen i en påse salta grodor köpta på Sparhallen.

– Jag hann spotta ut dem innan jag hann skada mig. Och plomberna höll tack och lov, säger läsaren som lämnade bitarna och påsen till redaktionen.

Vid fabriken Totte Gott i Alingsås i Sverige kan man inte begripa hur bitarna har hamnat i påsen. Glaspolycyn är mycket strikt.

– Om det faktiskt är glas, ja då har vi mycket att fundera på, säger vd Marie Millqvist.

Påsen är märkt med bäst före-datum 4.6 2009.

SIDNA 3

Glas? Nog ser de ut – och känns – som glas, de tre vassa bitarna som hittades i en godispåse.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Julgatan är öppnad igen

NYHETER. Årets julgata har öppnats. Som vanligt lockade evenemanget på Torggatan många besökare och i synnerhet barnen var mycket nöjda över att få den formella bekräftelsen på att det snart är dags för julafton igen.

Invingningen innehöll alla nödvändiga ingredienser. Öppningstalet hölls av stadsdirektör Bjarne Pettersson och då julbelysningen väl tänts bjöd Bengt Malmberg och Pia Lassila på skönljudande julmusik medan jultomten tassade runt och hälsade på barnen.

SIDAN 10

Eget stift för Åland?

NYHETER.

Diskussionerna om ett eget stift för församlingarna på Åland väntas få ny fart efter att initiativet från Åland om att slopa språkkravet på finska för bland annat kyrkoherdar har förkastats. Det tror landshövding Peter Lindbäck (bilden) som är ordförande för kyrkofullmäktige i Saltviks församling

– Hur ska vi se på den åländska kyrkan – som en del av det finländska systemet eller som ett mer självständigt system? frågar han sig.

Delegaterna från Åland röstade inte för initiativet i Borgå stiftsfullmäktige och kontraktsprosten Märten Andersson tror att kravet kan försämra Ålands möjligheter att rekrytera personal från Sverige.

SIDORNA 4-5

Samling vid pumpen. Att hämta vatten ute i brunn gör Gösta Karlsson ännu flera gånger varje dag. Lillasyster Etel kokar och står i vid den sprakande spisen i köket sedan. Vardagssysslorna är nog uppdelade på Nybondas.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Gösta och Etel går ut efter vatten

REPORTAGE. På Nybondas i Kumlinge Björkö bor syskonen Gösta och Etel Karlsson, 79 respektive 78 år.

De lever som i gamla dar. De har inte rinnande vatten inomhus, inte avlopp, inte toalett, inte dusch, inte tv.

Men de har solen som strilar vackert genom fönstret

mellan Etels pelargoner ner på trasmattn i storköket. De läser tidningar, lyssnar på radio, småpratar i varsin gungstol och håller bra reda på de andra 12 Björköborna.

Det finns numera bara tre personer som talar det genuina Björkömålet på ön. Syskonen Karlsson är två av dem.

SIDORNA 12-13

kultur

9

Nándor Mikola finns representerad i den utställning som i dag öppnar i konstmuseet.

nöje

16

Sarah Ståhlman är en av festfixarna i nybildade Cajs fest. I helgen ordnar de sitt första party.

sport

19

Samuel Barlay återvänder till IFK Mariehamn och har skrivit på ett tvåårskontrakt.

åland 24

Åland 24 diskuterar Harry Potter med elever i Ytternäs skola.

SOFFARLIGGAR-VECKA PÅ

Öppet: vardagar 10.00-19.00, lördagar och söndagar 11.00-16.00

TILLFÄLLET

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

” Europas befolkning kan i stor skala tvingas norrut.
FÖRFATTAREN MARK LYNAS I boken sex grader - vår
framtid i en varmare värld. Citatet gäller plus fyra grader

Både bra och mindre bra

Landskapsregeringen om räddningsplanen för Östersjön

Det nya åtgärdsprogrammet för Östersjön är bra på en del punkter men alltför vagt på andra. Det konstaterar avgående miljöminister Harriet Lindeman och vattenbiolog Mikael Wennström om Östersjöns nya skyddsplan.

Vid Helcoms möte i Polen nyligen antogs en skyddsplan för Östersjön – Baltic Sea Action Plan – av miljöministrarna och deras representanter från alla Östersjöländer. Planen har efteråt fått både ros och ris. Kritiken har gått ut på att planen är alltför vag och att det inte ställs tillräckligt hårda krav på åtgärder från alla berörda sidor. Allt från ”historiskt genombrott” till ”tandlös”

är ord som har yttrats om planen.

Mikael Wennström representerade Åland på mötet. Tillsammans med landskapsregeringsledamot Harriet Lindeman spaltar han upp sina åsikter i ett gemensamt pressmeddelande.

Utsläppstak bra

■ Landskapsregeringen är nöjd med planen – till vissa delar, till exempel med det att planen slår fast ett utsläppstak för kväve och fosfor för varje enskilt land. Om det förverkligas leder det förhoppningsvis till att vattnen runt Åland, i egentliga Östersjön och Finska viken blir renare.

■ Länderna är också överens om att miljöfrågorna bättre ska integreras i EU:s jordbrukspolitik så att miljö-

stödsåtgärderna blir fler och bättre, och att man ska arbeta för strängare regler för fartygstrafiken runt Östersjön med målet att förbjuda utsläppen av avloppsvatten. Men här är planen för vag, konstateras i meddelandet.

■ Dåligt är att det saknas konkreta åtgärder för att förhindra överfiskning av hotade fiskarter, till exempel torsk.

Åland vill vara med

Landskapsregeringen betonar med kraft att det är viktigt att åtgärderna verkligen genomförs och att Helcom och alla andra berörda fortsätter arbetet med att komplettera planen med nödvändiga, konkreta åtgärder. Ett önskemål har framförts till Helcom om att Åland i framtiden

Nära vattnet. Åkrarna ligger aldrig långt från vattnet på Åland. Därför är det bra för vattenmiljön att den nya östersjöplanen bland annat fokuserar på fler och bättre miljöstödsåtgärder för jordbruket.

Foto: STEN-ANDERS FELLMAN

den aktivt vill delta i arbetet med att genomföra och utveckla planen. Landskapsregeringen framhåller också att det är viktigt att Åland tar sitt ansvar och genomför vattenförbättrande åtgärder på sitt eget område.

Mikael Wennström plockar fram ytterligare plus och minus i planen:

■ Andra exempel på positiva åtgärder är hårdare rekom-

mendationer/krav på rening av avloppsvatten i alla Östersjöländer, jämförbara med de krav som gäller i Norden.

■ Betydligt mera konkret kunde planen vara för att minska luftutsläpp från fartyg.

■ Planen är otydlig när det gäller krav på fosforfria tvätt- och diskmedel. I praktiken skjuts beslutet upp tre år.

■ Orsaken till att överfiskning av hotade fiskarter inte ingår i planen är att EU-kommissionen med kraft hävdar att internationella avtal eller åtgärder enbart kan ingås på övergripande EU-nivå.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Förnya hemmet!

Snart kommer julen och gästerna, så vänta inte för länge med att göra hemmet generöst inbjudande. Passa även på att handla dina julklappar hos oss. Välkommen!

**PAKET-
PRIS!**

DOVER MATBORD

i massiv oljad ek
145 x 145 cm
Lucas stol i bycast
läder och ekben

PAKETPRIS bord + 8 stolar

..... **1 510€**

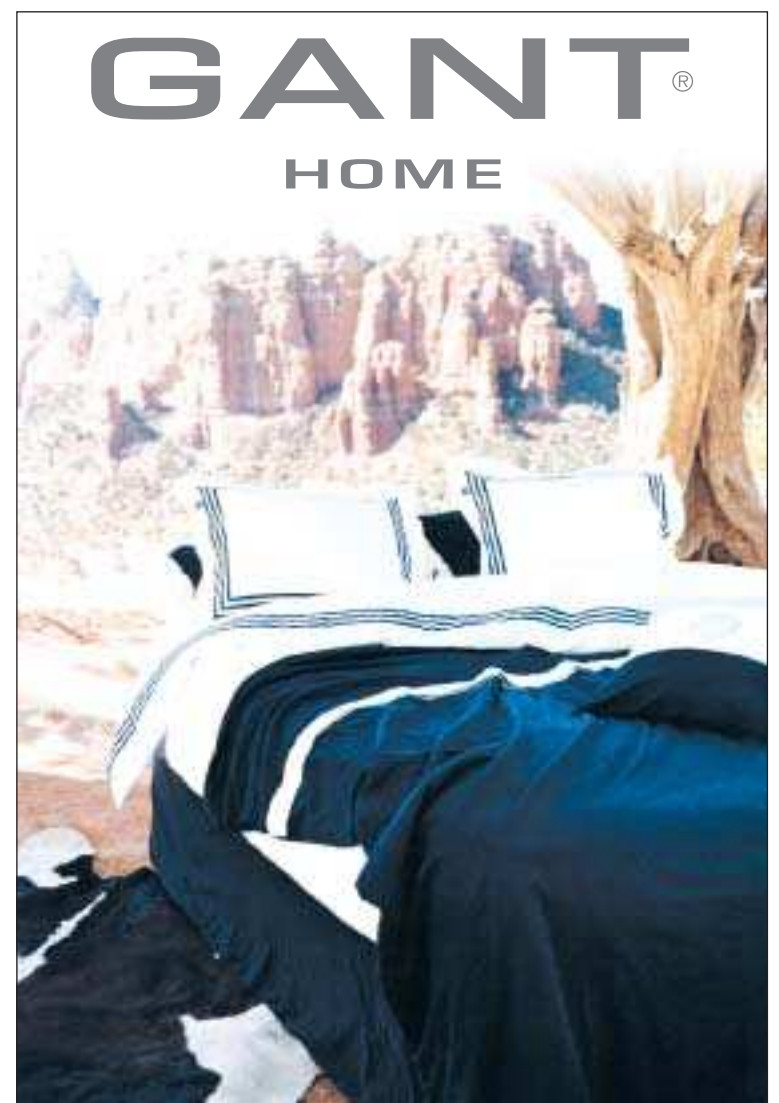

**PAKET-
PRIS!**

SAXTON SOFFGRUPP

i tyg Estell grå

PAKETPRIS 3 + 2-sits ... **1 295€**

**—
SVENSKA
HEM**

BRA MÖBLER

Lövdalsvägen tfn 31 744 www.svenskahem.se
Månd 9.00-19.00, tisd - torsd 9.00-17.30, fred 9.00-17.00, lörd 10.00-14.00

Den allra första metern av sjökabel med fibernät som ska serva den norra skärgården med bredband, bland annat, lades i vattnet den 23 oktober. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Rusning i skärgården till fibernätet

■ I går, torsdag, gick tiden ut för hushållen i den norra skärgården för de preliminära anmälningarna till det optiska fibernätet som byggs som bäst. Anmälningarna behövs för att projektledaren **Fredrik Husberg** ska kunna räkna ut vad priset blir.

I Kumlinge har intresset varit stort. Över 210 anmälningar har kommit in på 365 invånare.

– De flesta hushåll har anmält sitt intresse och runt 60 fritidshus och några företag därtill, säger kommundirektör **Jim Eriksson**.

På Brändö har många anmälningar kommit in i sista stund. På torsdagen fanns just under 200.

– Det borde komma in fler, säger kommundirektör **John Wrede**. Ännu till måndagen har vi möjlighet att ta emot nya anmälningar.

På Brändö finns 300 fast boende och 150 sommargäster.

I mitten av december räknas uträkningar om priset vara klart.

Definitiv anmälan sker i både Kumlinge och Brändö tidigast vid nyåret, eventuellt senare. (ka-f)

Tvekar om stöd till Mariehamn

■ **HAMMARLAND.** Mariehamns stad hoppas få stöd för sin ungdomsverksamhet av kommunerna på södra Åland eftersom ungdomar från kommunerna ofta nyttjar ungdomslokalerna i staden. För Hammarlands del skulle det röra sig om 2.000 euro för innevarande år. Kommunstyrelsen behandlade frågan vid sitt möte på tisdagen och beslöt sända den för utlåtande till fritidsnämnden.

Enligt kommundirektör **Kurt Carlsson** är problemet att kommunen borde ha råd att satsa mera på den egna ungdomsverksamheten och att utrymmet för det minskar ytterligare om anslår medel för verksamhet i andra kommuner. (jk)

Sänkte båt på Kumlinge

■ På Kumlinge har någon förstört en upptagen båt genom att släppa den i vattnet och därefter ombesörjt att den sjunkit. Samtidigt förstördes utombordsmotorn eftersom den hamnade under vatten. Incidenten inträffade under söndagen.

Under måndagen blev låset till en entrédörr till en fastighet på Doppingvägen förstört. (la)

Dömd för hagelgevärsskott

Haglen slog ner på grannens tak och träd

Dömd. Mannenn dömdes mot sitt nekande för att ha avslossat minst två hagelgevärsskott. Bilden är tagen i ett annat sammanhang.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

En man i 60-årsåldern har dömts till böter för att han avlossat minst två skott med sitt hagelgevär så att haglen slog ner på grannens gård.

Mannen nekade till brott, men har enligt grannen sagt att han hade rätt att skjuta för att få tyst på hundarna.

Händelsen utspelade sig på den åländska landsbygden en dag i slutet av maj i fjol. Vädret var perfekt, något som enligt tingsrätten styrkte det som grannarna berättade – att haglen träffade dels deras hustak,

dels ett träd nära huset, och att ljudet hörts tydligt.

Gick genast

Genast efter skotten hade grannen begett sig till mannens fastighet och träffat honom. Mannen hade då varit berusad och sagt till grannen att han hade rätt att skjuta för att få tyst på hundarna och att han var en så skicklig skytt att han på hundra meters avstånd kunde träffa grannens öra.

Mannen hävdade inför rätta att han inte riktat hagelgeväret mot grannarnas fastighet och därför var det

omöjligt att han hade kunnat träffa taket eller trädet. Han uppgav också att han inte hade haft något uppsåt att skjuta mot grannarnas hus.

Rätten gick på grannarnas linje. Deras berättelser uppfattades som trovärdiga. Händelsen polisanmälades genast och när polisen kom hem till honom hittades hagelgeväret som han medgav att han skjutit i luften med samma dag.

Förundersökningen har visat att mannen haft ett hagelgevär med tomhylsor i bägge piporna då polisen

kommit till platsen. Geväret av märket Simson togs i beslag.

Vid straffmätningen beaktade rätten att mannen också stört grannarnas hemfrid. 30 dagsböter ansågs vara en rättvis påföljd.

Olåst skåp

Mannen var åtalad för ytterligare två brott, skjutvapenförseelse och brott mot bestämmelserna om explosiva varor. I hallen i sin bostad förvarade han ett salongsgevär som alltså inte var inlåst. Polisen hittade också annat i hallen, cirka 150 patroner

som inte heller förvarades inlåsta.

Rätten beslöt att inte döma ut något straff för de sistnämnda åtalen. Mannens förklaring var att han skulle rengöra vapnet och att han hela tiden befunnit sig i närheten av sitt hus. Vapenskåpet var olåst därför att han tagit ut patroner till hagelgeväret.

Simson-geväret och patronerna får mannen inte tillbaka. De är numera statens egendom.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Salta grodor – med glas?

Fabrikschefen: Det här är mycket märkligt

En Nyan-läsare, som åt salta grodor på tisdagskvällen, hittade tre små vassa bitar som starkt påminde om glas i påsen. Vid fabriken i Alingsås i Sverige har man svårt att tro på fyndet.

– Jag gjorde som jag brukar när det är bara lite kvar i godispåsen, hällde ut det sista direkt i munnen, berättar läsaren som kände hur det krasade mellan tänderna när hon började tugga det som hon trodde var bitar av salta grodor, inköpta på Sparhallen.

Hon spottade ut bitarna genast innan de hann göra någon skada.

– Jag skar mig inte och plomberna höll, tack och lov, säger hon som är absolut säker på att bitarna fanns i påsen och inte har kommit dit efter att hon öppnade den.

Ronny Isaksson på Spar-

hallen har inte fått några rapporter om glasbitar i påsarna. Han hänvisar vidare till importören Halléns agenturer.

Ingolf Hallén hade inte heller hört om vassa bitar förrän Nya Åland tog kontakt. Efter att ha pratat med grossisten i Sverige, Konfekta ab, sa han så här:

– Jag frågade om jag skulle plocka bort påsarna från butikerna, men fick svaret att inte göra det enbart på basen av en påse. Men alla vill ju veta vad det här är för vassa bitar, säger han.

Strikt glaspolicy

Nya Åland ringde upp tillverkaren i Alingsås, Tötte Gott ab, och pratade med vd **Marie Millqvist** som tycker att fyndet är mycket märkligt.

– Vi har en oerhört strikt glaspolicy här. Vi har splitter-skyddade lampor och glasflaskor är helt förbjudna i produk-

tionsutrymmena. Personalen dricker vatten ur plastmuggar. Så om det hade varit en plastbit i påsen hade jag kunnat förstå det, men glas – nej, det borde vara fullständigt omöjligt

Hon funderar på om bitarna kan vara något som uppstått i exempelvis kokprocessen, en teori som inte är helt osannolik.

– Det händer någon gång var tionde eller femtonde år, även om det naturligtvis inte ska få göra det. Vi borde få hit bitarna för att kunna analysera dem och ta reda på hur de kan ha hamnat i påsen.

Inga bortförklaringar

Jag kan skicka dem, men vad har jag för garantier för att svaret blir sanningsenligt från er sida?

Marie Millqvist skrattar.

– Jag kan försäkra dig att

Små och vassa. Tre små genomskinliga bitar som både känns och ser ut som glas, och en liten svart bit, hittade en Nyan-läsare i en påse med salta grodor. Ett mysterium, tycker man på fabriken där en mycket strikt glaspolicy råder.

Foto: ERKKI SANTAMALA

är det glas, då berättar vi det. Vi är ett seriöst företag med Skandinavians tredje största karamellfabrik. Vi har så stränga regler och kraven på oss är så hårda att vi inte skulle kunna bortförklara en sådan sak. Och alla prover ligger kvar länge efter att de är kontrollerade, så om du vill ha tillbaka bitarna efter fem

år så har vi dem här. Och om bitarna verkligen är av glas, ja då har vi väldigt mycket funderingar själva om hur det har gått till.

Enligt Ingolf Hallén är Tötte Gotts salta grodor en storsäljare på Åland.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528450

Språkkrav föder diskussion om

Uppmärksamheten kring kyrkans språkkrav ger garanterat ny fart åt diskussionen om Åland som ett eget stift.

Det säger landshövding Peter Lindbäck. Han har som kyrkofullmäktigebas i Saltviks församling varit involverad i initiativet att slopa kravet på nöjaktig förmåga att förstå det andra inhemska språket för bland annat kyrkoherdar.

Det initiativ om att slopa språkkravet för kyrkoherdar och andra tjänster inom församlingen som kräver högskoleexamen, som nyligen diskuterats men förkastats av Borgå stiftsfullmäktige, kom ursprungligen från Saltviks församling.

Språkkravet, som säger att det förutom utmärkta kunskaper i församlingens huvudspråk också krävs nöjaktig förmåga att förstå det andra inhemska språket har gällt sedan den 1 augusti 2006. Tidigare hette det att kyrkoherden och andra höga befattningshavare skulle behärska församlingens språk fullständigt – det andra inhemska språket nämndes inte – och enligt kyrkolagen är församlingarna på Åland enspråkigt svenska.

Följden av den nya skrivningen i kyrkoordningen är därmed en skärpning av språkkravet inom församlingarna även på Åland.

Bedömningen av vad som är ”nöjaktiga förmåga” följer statrådets förordning om kunskaper i finska och svenska. Man kan delta i ett språkprov för att få sin kunskapsnivå bedömd med vitsordet utmärkt, god eller nöjaktig. ”Nöjaktig förmåga” kan även fastställas på annat sätt, till exempel om den sökande har avlagt vitsordet approbatur i språket i fråga i studentexamen.

En förolämpning

Ingemar Johansson är kyrkoherde i församlingen och tillika ordförande i kyrkorådet och den som bereder ärenden. Han säger att man lagt ner mycket arbete på initiativet inom de olika församlingsorganen och personligen tycker han att initiativet är bra.

– Jag anser personligen att språkkravet är en förolämpning mot Åland som enligt lag är enspråkigt svenskt och jag tycker inte att det är rätt att man på Åland ska behöva ha dispens från språkkravet för att få en tjänst här. Det här är ett principiellt problem, säger han.

Johansson hänvisar vidare till landshövding Peter Lindbäck som är kyrkofullmäktiges ordförande i Saltvik. Han har suttit i en arbetsgrupp som berett ärendet.

Lindbäck säger att man reagerade i Saltvik när man varseblev att språkkraven skärpts för kyrkoherdetjänster och andra församlings-tjänster som kräver högskoleexamen. Församlingen bjöd då in representanter för samtliga församlingar på Åland till ett möte den 15 maj.

– Vi ville få till stånd en diskussion om språkkravet och samordna en eventuell

strategi för Ålands del, säger Lindbäck som inte själv anser att kravet på ”nöjaktig förmåga i det andra inhemska språket” ska gälla vid åländska församlingar.

Mötet blev inte så välbesökt – Lindbäck räknar upp knappt tio personer – men de som kom var ”rörande eniga om” att driva frågan vidare.

Att de åländska representanterna agerade på ett annat sätt när frågan väl kom till stiftsfullmäktige förvånar honom. Kyrkoherden **Juanita Fagerholm-Urch** röstade mot medan lekmannarepresentanten **Bror Gammals** lade ner sin röst.

– Så länge jag var med uppfattade jag att det fanns en total enighet från Ålands sida mot språkkravet, säger han.

Det sägs i kyrkoordningen att dispens från språkkravet kan beviljas men det är enligt Lindbäck ”att ge med den ena handen och att ta med den andra”.

– Det känns inkonsekvent att införa ett krav som man sedan kan söka dispens från.

Peter Lindbäck tror att den här frågan blåser nytt liv i diskussionen om Åland som ett eget stift.

– Hur ska vi se på den åländska kyrkan – som en del av det finländska systemet eller som ett mer självständigt system? Ska man snegla på det världsliga och se hur man löst språkfrågorna där eller ska man betrakta kyrkan som en helt frikopplad värld där man följer egna modeller?

Kan köpas in

Saltviks kyrkoherde Ingemar Johansson, som inte kan finska, har ingenting emot kyrkliga förrättningar på ett annat språk än svenska – men det är en annan sak än att ställa krav på kunskaper i finska för att få en tjänst.

– Man kan köpa in tjänster på finska eller något annat språk om så behövs, säger han.

HELENA FORSGÅRD
redaktion@nyan.ax

Kontraktsprosten:

Låt språk blomma utan krav

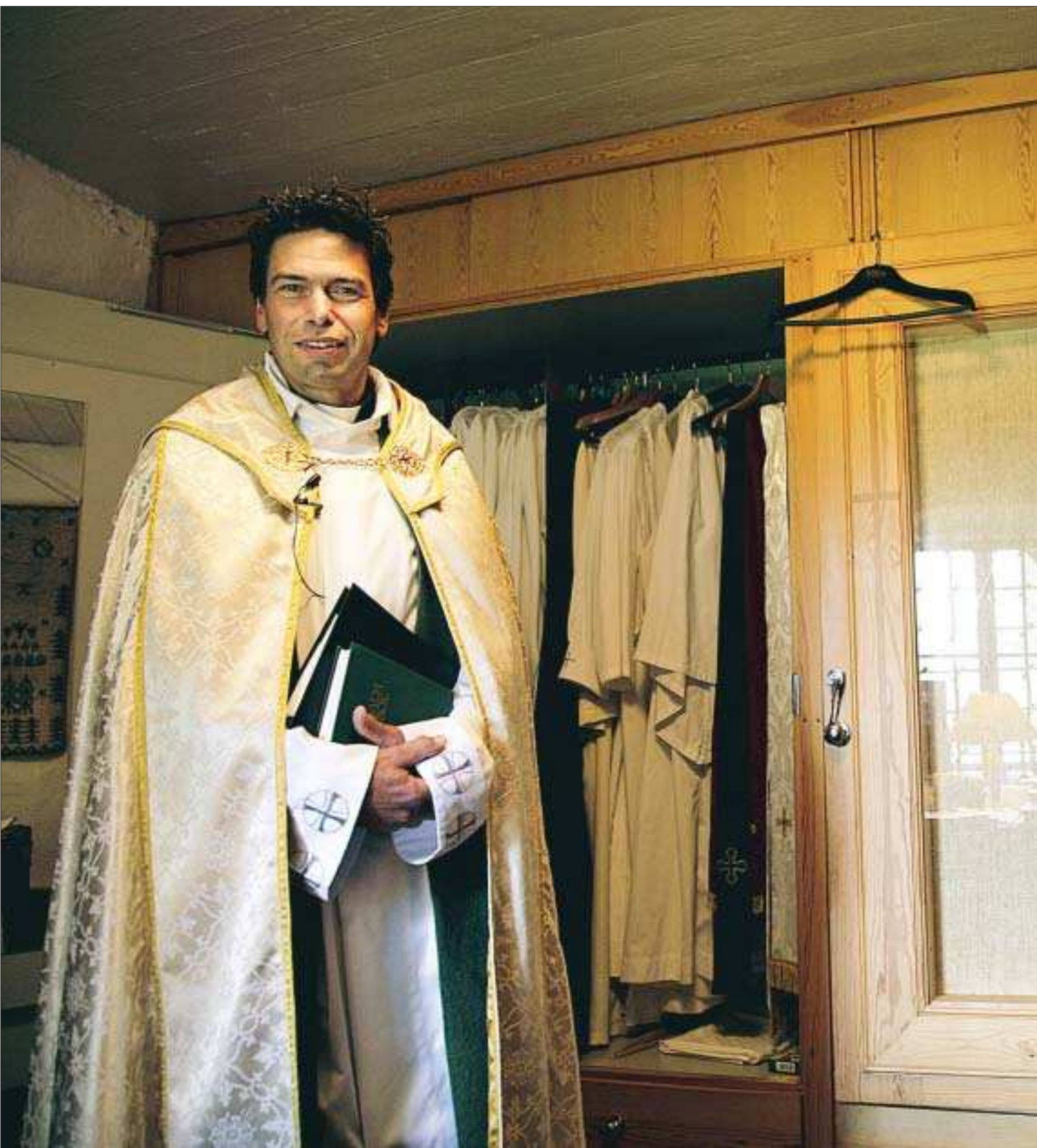
Låt alla språk blomma inom kyrkans väggar men utan formella krav på språkkunskaper på dem som arbetar inom de åländska församlingarna.

Så kan man sammanfatta kontraktsprosten Mårten Anderssons åsikt om språkkravet som blivit ett hett debattämne.

Kontraktsprosten Mårten Andersson är intresserad av språk och kan många, bland dem finska och estniska och numera även lite lettiska. Han har hållit ett antal tvåspråkiga dop och även ett antal vigslar enbart på finska, då för turister som velat gifta sig på Åland.

Två aspekter

Han nämner också andra präster och kyrkoherdar på Åland som hållit förrättningar på ex-

Bra initiativ. Ingemar Johansson, kyrkoherde i Saltviks församling, har ingenting emot att förrättningar hålls på olika språk i kyrkan men

Kontraktprost. Mårten Andersson kan många språk, men vill inte ha formella krav på språkkunskaper. Foto: JONAS EDSVIK

empelvis tyska och italienska.

– Jag ser inget fel i det. Många i skräet är språkintresserade och det är helt i linje med den lutherska reformationen som strävade efter att ge tillgång till evangeliets budskap på människornas modersmål.

Kravet på ”nöjaktig förmåga i det andra inhemska språket” ser han från två håll. Det är en viss garanti för att församlingsmedlemmar kan få kyrklig bejämning på sitt eget modersmål och det är bra.

– Det som däremot bekymrar mig är att antalet sökande till kyrkliga tjänster är minst

sagt måttlig i dag. Även biskopen har uttryckt en oro över nyrekryteringsproblem till tjänster som kantorer och kyrkoherdar. På Åland har vi en viss möjlighet att rekrytera folk från Sverige men då kan språkkravet blir ett väldigt hinder, säger han.

Han tycker inte heller om att kyrkan blir en företeelse ”som inte kuggar i det övriga samhället”.

– Ålands enspråkiga status är en viktig sak och jag tycker att man hade kunnat göra ett undantag för Åland gällande språkkravet, säger han. (hf)

Hon röstade mot:

För hård språklinje kan skada svenskan

Kyrkoherde Juanita Fagerholm-Urch följde sin övertygelse och röstade för språkkravet.

– Jag ser det i första hand som en rikskyrklig angelägenhet, inte en åländsk, säger hon.

Juanita Fagerholm-Urch, kyrkoherde i Sund-Vårdö församling är en av två representanter från Åland i Borgå stiftsfullmäktige.

Hon röstade inte för initiativet från Saltviks församling att slopa språkkravet på ”nöjaktig förmåga i det andra inhemska språket”. Hon var därmed en av 20 som röstade för att initiativet skulle förfalla. Den andra representanten från Åland, **Bror Gammals**, lade ner sin röst och ingen röstade för.

– För mig är det en rikskyrklig fråga. Det är viktigt för svenskar att få service på svenska även i områden där finskan dominerar. Tänk till

exempel på en ålänning som skall åka på sitt barnbarns dop i Rovaniemi. Om allt går på finska kan han eller hon känna sig väldigt utanför. Men om vi svenskspråkiga driver Saltviks linje för hårt kan det slå tillbaka på oss, då kan de finskspråkiga vägra att befatta sig med svenskan, säger hon.

För alla präster

Möjligheterna att få service på svenska kan med andra ord helt enkelt riskeras om man driver en för hård linje i språkfrågan.

– Jag kan förstå om en del tycker att det är konstigt att jag röstade som jag gjorde men jag sitter inte i stiftsfullmäktige på ett uttalat åländskt mandat utan jag sitter där för alla präster, säger hon.

Hon tycker att de som kämpar mot språkkravet borde ha lobbats mer för sin sak med dem som sitter i stiftsfullmäktige.

eget stift

för den skull behöver man inte ställa språkkrav på kyrkans anställda.
Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

Kyrkoherde. Juanita Fagerholm-Urch är rädd för att möjligheten att få service på svenska i riket riskeras om man driver en för hård linje i språkfrågan.
Foto: JONAS EDSVIK

– Men än har inte sista tåget gått. Det kommer nya ledamöter som kan ta sig an frågan om den väcks igen, säger hon.

Talade för

Bror Gammals säger att han höll ett långt anförande inför stiftsfullmäktige där han talade för att språkkravet skulle slopas för kyrkoherdar och för tjänstemän på andra befattningar som kräver högskoleexamen. Men under diskussionen som följde framkom det att beredningen av ärendet var bristfällig och därför föreslogs

att det skulle förkastas. Förslaget vann brett understöd.

– 20 personer hade redan röstat, jag var den sista och valde att lägga ner min röst.

Varför han lade ner sin röst istället för att mer tydligt markera sin åsikt och rösta mot säger han inte.

– Jag hade min skäl som jag inte närmare vill gå in på.

Ärendet i det här formen har därmed förfallit.

– Det måste komma ett nytt initiativ för att frågan ska komma upp på agendan igen, säger han. (hf)

Ingen trängsel. Det var långt ifrån samma trängsel på gårdagens korta extra bolagsstämma i Rederi ab Eckerö som det brukar vara på ordinarie stämma i juni. Därför fick alla plats i en av salarna i hotell Arkipelag den här gången. Koncernchef Björn Blomqvist passade på att berätta att det går bra för koncernen.
Foto: JONAS EDSVIK

Snart äger Eckerö hela Birka

De aktier som inte säljs frivilligt kan lösas in

I går – en vecka innan tiden för köpbudet på resten av aktierna går ut – ägde Rederi ab Eckerö strax över 90 procent av aktierna i Birka Line.

Det berättade koncernchef Björn Blomqvist på den extra bolagsstämman.

Dagordningen innehöll bara en egentlig punkt – ändring av Rederi ab Eckerös räkenskapsperiod till kalenderår. Enligt lagen ska alla bolag inom en koncern ha samma redovisningsperiod. Detta klarades av inom tio minuter eftersom ingen av deltagarna hade några invändningar.

Efter det passade koncernchef Björn Blomqvist på att informera om rederiets ekonomi. Som stöd hade han ett klipp ur Nya Åland i går. Klippet visade att Eckerökoncernen ligger i topp-fem bland

åländska företag med bäst resultat.

”Bättre än Viking”

– Det här gör jag för att visa hur otroligt svårt vi har att få den allmänna opinionen att stämma överens med fakta. I den här rankingen placerar vi oss bättre än Viking Line, vilket ju måste anses vara förvånande med tanke på allt tal om vår snara undergång. Det går bra för oss, sa han och förklarade mer ingående om koncernens olika grenar.

■ Eckerö Lines trafik på Finska viken går ungefär lika bra i år som i fjol när det gick ”våldigt bra”.

■ Eckerölinjens trafik på Ålands hav går ”mycket bättre än i fjol”. Det ekonomiska resultatet förbättras väsentligt.

■ Williams buss visar fint resultat i år, som i fjol.

■ Birka Cargo går redovis-

ningsmässigt lite sämre än i fjol. Ovanligt många dockningar har gjorts.

■ Birka Paradise gör en kraftig uppryckning i år och går ”otroligt mycket bättre än i fjol”.

■ Algots varv utgör smolket i bågaren och ska läggas ner.

– Det pekar uppåt för alla fyra fartygsverksamheterna, var hans sammanfattning.

Ut på fredag

Björn Blomqvist har också gott hopp om att köpbudet snart ska resultera i att koncernen äger Birka till 100 procent. Strax före dagens stämma skickades ett pressmeddelande ut där man berättar att Eckerökoncernen fått bekräftelse från banken att minst cirka 90,4 procent av aktierna och 89,8 procent av rösterna i Birka Line nu har förvärvats.

– Anbudstiden går ju ut först på fredag 30 november. Senast den 7 december genomförs köpen, och den 13 december, lagom till lucia, finns pengarna på kontot hos de Birka-ägare som har sålt sina aktier.

En enda fråga ställdes på bolagsstämman:

– När skaffar ni ett nytt fartyg? Konkurrenten sätter snart in sitt nybygge, och ni måste ju också planera för ett nytt så att folk har något att vänta på, sa **Roine Mattsson**.

Något löfte om nybygge blev det inte. Björn Blomqvist berättade bara att man ständigt har ögonen öppna för bättre begagnat tonnage.

– Självklart skulle det vara jätteroligt med ett nytt fartyg, men det är ett väldigt stort åtagande.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

”Folk vill ju resa med fina fartyg”

– Jag ville veta ifall ledningen har någon femårsplan för nytt tonnage. Men någon sådan finns tydligen inte.

Det säger **Roine Mattsson**, bosatt i Mariehamn, som undrade på gårdagens stämma om Rederi ab Eckerö planerar något nytt fartyg.

– Folk vill ju resa med fina fartyg. 2009, när nya Ålandsfärjan sätts i trafik, blir det säkert hård konkurrens. Då väljer nog passagerarna den bästa färjan ifall rutten inte spelar någon roll. Man måste satsa om man vill vara med i leken!

Roine Mattsson och bordsgrannen **Astrid Löffberg** från Eckerö tycker att rederiet behöver lugn och arbetsro efter den senaste tidens skrivelser i pressen.

– Nu bör de få satsa på det de tänkt och planerat.

Båda framhåller hur viktigt det är att passagerarna blir vänligt bemötta ombord. Roine tycker att det märks att

Nytt fartyg. Planerar Eckerölinjen något nytt fartyg, undrade Roine Mattsson (i mitten) på gårdagens extrastämma. Han flankeras av Evert Gustafsson och Astrid Löffberg.
Foto: ANNIKA ORRE

Viking Line satsat mycket på sin personal.

– Det måste Eckerölinjen följa upp, säger han medan Astrid menar att förbättringar redan

har skett på den punkten.

Hon har ägt aktier i Eckerölinjen ända från början och har länge varit aktieägare också i Birka Line.

Har du sålt dina Birka-aktier?

– Nej. Inte ännu. Jag tänker vänta in i det sista. Kanske priset stiger, ler hon. (ao)

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn

YNGVE, YNGVAR

Gratulerar 60 år

TITTI OKSMAN

Namn: Margareta ”Titti” Oksman.
Född: den 27 november 1947.
Bor: i barndomshemmet vid Mariegatan 12 i Mariehamn..
Familj: **Krister Ekström** och barnen **Jim** och **Alexandra** med respektive.
Firar: hemma med öppet hus klockan 14.00-17.00 och från klockan 19.00 och framåt. Alla är hjärtligt välkomna, hälsar jubilaren. I stället för presenter, tänk exempelvis på Ålands barnfond.

Gratulerar 80 år

ELSIE ERIKSSON

Namn: Elsie Maj-Britt Eriks-son.
Född: den 27 november 1927 i Lemland Hellestorp.
Bor: i Lemland Norrby.
Intressen: familjen.
Familj: maken **Tor**, barnen **Inger**, **Dan**, **Caroline** och **Niclas** med familjer.
Födelsedagen: firas endast inom familjen.

Döda

AILI FAGERLUND

Den 19 november avled **Aili Fagerlund** i Stockholm. Hon var född den 1 juni 1908 på Sjölund i Kumlinge by. Närmast sörjande är syskonbarn med familjer.

GUNNAR DAMSTEN

Arne Gunnar Damsten från Mariehamn, avled den 12 november 2007. Han var född den 23 februari 1940 i Grankulla och uppvuxen i Helsingfors. Efter skolgång i Svenska Normallyceum i Helsingfors gick han till sjöss. Han fullgjorde sin värnplikt och gick i Reserv-officersskolan där han blev fänrik 1961. Sedan utbildade han sig till sjökapten i Ålands sjöfartsläroverk i Mariehamn och avlade kaptensexamen 1967. Han tjänstgjorde där-efter på Siljas och Effoas olika fartyg tills han 1968 inledde studierna i handels-högskolan vid Åbo akademi. Gunnar Damsten läste till diplomekonom med inriktning på matematik och statistik. På Hanken kom han i kontakt med datorer för första gången. 1972 började han jobba på Redarnas ömsesidiga försäkringsbolag där de hade en nyinförskaffad dator som upptog ett helt rum. Hans intresse för datorer väcktes på allvar och han deltog i utbildningskurser i Helsingfors och blev programmerare och systemare. Därefter sysslade han huvudsakligen med datorer och höll bland annat da-

takurser för rederianställda. År 1978 började han på Rederi ab Sallys kontor, först som personalchef men övergick sedan till utvecklingen av dataavdelningen. Han var också arbetsgivarens förhandlare vid kollektivavtalsförhandlingar i Helsingfors. Tidvis undervisade han också i sjöfartsläroverket. Gunnar Damsten övergick till att bli egen företagare 1987. Genom Marine Software jobbade han sedan med programmering och support mot företag och privatpersoner. I början på 90-talet var han en kort period till sjöss och i slutet av samma årtionde jobbade han en period som skuldsanerare. År 2000 gick han i pension som 60-åring. Gunnar Damsten var intresserad av det mesta i sin omgivning. Han tyckte om båtliiv, först med motorbåtar och senare med segelbåt. Han älskade att bygga och konstruera. Sommarstugan i Lemböte var viktig för honom, där renoverade han och byggde till. Efter sjukdomsattacken för fem år sedan byggdes en stor terrass. Han gillade att resa, gärna till Italien för att praktisera sina språkkunskaper. Han var aktiv frimurare och han var ordförande i navigationssektionen inom ÅSS. Musik och språk var stora intressen. Han lärde sig italienska till sjöss, läste senare spanska, italienska och sista åren latin. Så läste han mycket historiska böcker och var speciellt intresserad av ny teknik. Han var en problemlösare som älskade att diskutera allt möjligt. 2004 föddes första barnbarnet Fanny som stal ”moffas” hjärta och i juni i år kom **Hedda** som blev solstrålen i en tung och jobbig tid för familjen, när sjukdomen hade tagit ny fart. Det sista året präglade sjukdom Gunnar Damstens liv, men han fångade stunderna och kunde njuta av livet så länge krafterna varade. Närmast sörjande är hustrun **Britt-Mari**, barnen **Ulf** och **Pernilla** med sambo **Janne** och barnbarnen **Fanny** och **Hedda**, samt bror **Olof** med familj i Helsingfors.

Kom ihåg

■ ■ **Ahveniset:** Jouluinen perhe-tapahtuma 25.11 St. Martensgårdenilla kello 13.00. Piparkakkujen leivontaa (oma kaulin mukaan), joululauluja ja piirileikkejä. Joulupukin vierailua varten mukaan 5e arvoinen pikkujoulupaketti. Ilmoittautumiset 22.11 mennessä Tarjalle 050 328 0584 tai Tertulle 0400 324 053. Julaktig familjeträff söndag 25.11 kl 13.00 på St. Martensgården. Pepparkaksbakning (egen kavel med), julsånger och kringekar. Ta med en lillajulspaket värd ca 5e för julgubbens besök. Anmälningar senast 22.11 till Tarja, 050 328 0584 eller Terttu, 0400 324 053.

■ ■ **DUV:** Julfest fredag 30.11 kl 18.00 på Restaurang Hjorten. På programet finns bl.a. Ålands Lucia och besök av jultomten :-). Anmälan senast måndag 26.11 till Carola tel 527 372 eller Susan tel 527 371. Varmt välkomna!

■ ■ **Eckerö pensionärsförening:** Höstmöte med stadgeendliga ärenden på Ekergården, onsdag

Vatten i bränsletank stoppade Ålandsfärjan i Tallinn

Går enligt turlistan i dag trots missödet

Ålandsfärjan bogserades tillbaka till varvet i Tallinn i onsdags efter att man upptäckt vatten i en bränsletank.

Trots missödet kan fartyget sättas in på rutten Mariehamn-Kapellskär i dag helt enligt planerna.

Efter grundstötningen utanför Mariehamn den 23 oktober har Viking Lines fartyg Ålandsfärjan legat på dock i Tallinn i Estland.

Reparationerna är nu avslutade och i onsdags på morgonen provkördes Ålandsfärjan under 3,5 timmar då man kontrollerade

att allt fungerade som det skulle.

Efter provkörningen återvände fartyget till hamnen och en halv timme senare inleddes återresan till Mariehamn.

Motorerna stängdes av

Men efter en halv timmes gång upptäckte man att det fanns vatten i en bränsletank.

– Man kan inte fortsätta att köra med vatten i tanken. Det kan skada motorerna. Därför stängdes de helt av och Ålandsfärjan ankrades på en officiell ankringsplast i väntan på en bogserbåt som skulle ta henne tillbaka till

varvet, säger Viking Lines tekniska chef **Tony Ohman**.

Väntan tog 2,5 timme och väl tillbaka på varvet tömdes hela bränslesystemet. När det var gjort kunde Ålandsfärjan lämna Tallinn och fartyget anlände till Mariehamn i går på eftermiddagen.

– Innan reparationerna inleddes måste fartyget rengöras ordentligt. Det får inte finnas antändliga ämnen kvar ombord när svetsningen inleds och i samband med rengöringen kan vatten ha kommit in i tanken, säger Ohman.

Ålandsfärjan sätts i trafik enligt sin ordinarie turlista i dag. (hf)

■ **SUND.** **Bernt Björklund** har befriats från sitt uppdrag som medlem och viceordförande i skol- och bildnings-

nämnden i Sund. Björklund anhöll om befrielse i och med att han flyttat till Mariehamn i juli i år.

Vid mötet i tisdags beslöt kommunfullmäktige att ersätta honom med **Christian Wiklund**. (ml)

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd

Baltic Excellent: Lübeck, 24.11, Chatham 26.11, El Ferrol 29.11, Lübeck 4.12.

Birka Exporter: Gävle 23.11, Terneuzen 28.11, Antwerpen 29.11, Fredrikshamn 3.12.

Birka Transporter: Fredrikshamn 26.11, Gävle 27.11, Terneuzen 2.12, Flushing 3.12.

Birka Shipper: Terneuzen 25.11, Chatham/Harwich 26.11, Åbo 29.11, Gävle 30.11, Terneuzen 5.12.

Birka Carrier: Antwerpen 23.11, Helsingfors 26.11, Hangö 27.11, Kotka 28.11, Bilbao 4.12.

Birka Express: El Ferrol 26.11, Bilbao 27.11, Antwerpen 30.11, Helsingfors 3.12.

Birka Trader: Raumo 22.11, Hull 26.11, Raumo 29.11, Hull 3.12.

Godby Shipping

Link Star: Dublin 24.11, Holmsund,

2.12, Sundsvall 5.12, Dublin 11.12, Holmsund 18.12.

Midas: St Petersburg 23.11, Lübeck 26.11, St Petersburg 30.11, Lübeck 3.12.

Mimer: Bremerhaven 23.11, Fredrikshamn 27.11.

Miranda: Zeebrugge 23.11, Helsingfors 26.11, Fredrikshamn 27.11.

Misana: Santander 27.11.

Mistral: Rouen 27.11.

Gustaf Erikson

Finnoak: Helsingfors 19-20.11.

Green Selje: St Petersburg 17-21.11.

Tingö: Rotterdam 18-20.11, Brahestad 25-27.11.

Amore: Östersjötrafik.

Birka Trader: Raumo 22.11, Hull 26.11, Raumo 29.11, Hull 3.12.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: Zeebrugge 27.11.

Auto Bay: Vissingen 27.11.

Auto Bank: Portbury 27.11.

Belgard: Grangemouth 27.11.

Borden: Malmö 26.11.

Bravaden: Vysotsk 27.11.

Estraden: Harwich 25.11.

Klenoden: Hamburg 25.11.

Magnolia: Eurajoki 26.11.

Najaden: Karleby 25.11.

Nedgard: Jakobstad 27.11.

Nordgard: Fowey 25.11.

Norking: i trafik Rotterdam/Teesport.

Norqueen: i trafik Rotterdam/Teesport.

Norsky: i trafik Zeebrugge/Teesport.

Norstream: i trafik Zeebrugge/Teesport.

Ostgard: Zeebrugge 26.11.

Seagard: Tilbury 26.11.

Sydgard: Jakobstad 27.11.

Trenden: Amsterdam 26.11.

Westgard: Rochefort 28.11.

Startskott för nya smitfilen

■ Sträckningen för den så kallade smitfilen till Lemland har nu markerats och om en vecka räknar man på landskapets trafikavdelning med att själva vägbygget påbörjas.

– Det är meningen att allt skall vara klart till sommaren, säger vägingenjör **Stig Jansson**.

Vägavsnittet, som blir en förbindelse mellan Österleden och Lemlandsvägen, innebär i praktiken att trafiken från stan österut inte längre går via Rökeriron-dellen. Det betyder i sin tur mindre bilköer norrut under rusningstid. (tt-s)

Cykelväg blir dyrare

■ **SALTVIK.** Den planerade gång- och cykelvägen mellan Kvarnbo och Hullby blir dyrare än beräknat. 70.000 euro fanns i årets budget till ändamålet, som också inbegriper en gång- och cykelväg från Kvarnbobutiken fram till Lidkroksvägen.

Fullmäktige har sagt ja till att höja anslaget till 110.000euro. Arbete ska bli färdigt under 2008. (ka-f)

Skolmaten

Vecka 48, 26-30.11

Godby

Måndag: ”Båtmat” Köttbullar med potatismos, brunsås, grönsaker.

Tisdag: Vegetarisk lasagne, sallad och grynost.

Onsdag: Kyckling med currysås, ris och sallad.

Torsdag: Hackad biff med lök, potatis och sallad.

Fredag: Risgrynsgröt, bröd, skinka och mandariner.

Kyrkby/Vikingaåsen

Måndag: Kycklingnuggets, kallsås, pommes, sallad.

Tisdag: Bacon, bruna bönor/potatis, sallad.

Onsdag: Stekt torsk, äggsås, potatis, sallad.

Torsdag: Pizzagrattäng, sallad.

Fredag: Mannagrynsgröt, mjukt bröd, pålägg.

Mariehamns stads grundskolor

Måndag: Leverbiff, gräddsås, potatis, lingonsylt.

Tisdag: Griskarré, grönpepparsås, potatis.

Onsdag: Köttfärs- och potatislåda.

Torsdag: Fiskfärsbiffar, kallsås, potatis.

Fredag: Korvsoppa, ost, bröd. Salladsbuffé alla dagar.

ÅLANDS VATTEN-SKYDDSFÖRENING
Föreningen håller höstmöte med Runda bordet-diskussion i Mariehamns stadshus foajé torsdag 29.11.2007 Kl. 19.30 Stadgeenliga förhandlingar och kl. 19.30 VANN MILJÖN? Samtal, som vägledning för föreningens fortsatta arbete, utgående från de frågor föreningen ställde partierna inför valet: ekologiskt kretslopps jordbruk, marint reservat, miljövänlig trafik till lands och sjöss, miljöskyddslag och energiförbrukning m.m. Inledning: **Karl-Erik Williams**. Samtalsledare: **Jan Westerberg**. Föreningen bjuder på ekologisk frukt och eko-kaffe med dopp. Välkommen med, Dina åsikter behövs för det fortsatta arbetet för en bättre vattenmiljö!

OBS! Det händer

FREDAG 23.11

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Van Grogg.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Bartrubadur Mattias Nygren.
■ ■ Dinos bar kl 22.00. The Generals/Rock dj.

TEATER

■ ■ Mariehamns stadshus kl 19.00. "Stormskärs Maja". Musikteater av Jussi Helminen efter Anni Blomqvists romansvit. I huvudrollerna Sara Henriksson och Anders Sims. Regi: Robert Liewendahl. Kapellmästare: John-Adam Sjölund.

TV

■ ■ FST5 kl 19.00. Strömsö mat med Michael Björklund. I dag lagas honungsglaserad oxbringa och chokladbrulé.

LÖRDAG 24.11

AUKTION

■ ■ Föglö Sanda bystuga kl 19.00. Martha-auktion.

DANS

■ ■ Föglö Vikingaborg kl 21.00. Conny´s.
■ ■ Arkipelag restaurangen kl 22.30. Sunrize.
■ ■ Finström Breidablick kl 20.00. Sannys.

FÖRELÄSNING

■ ■ Öppna högskolan Neptunig. 17 kl 10.00-12.00. Sista föreläsningen i serien "Utställningsproduktion med fokus på den visuella konsten". "Att utvärdera och slutredovisa en produktion". Tomas Träskman föreläser.

JULMARKNAD

■ ■ Jomala Rönngården kl 12.00-15.00. Liten Julmarknad.
■ ■ Eckerö post och tullhus kl 12.00-16.00. Julmarknad. Hantverk, konst, naturprodukter och smakupplevelser blandas med julsånger.

JULPYSSEL

■ ■ Ålands museum kl 12.00-15.00. Kom och gör din egen pepparkaksform med Tove Sjövall.

MUSIK

■ ■ Eckerö hotell Elvira kl 19.00. Visans Vänner håller stämningsfull musikafton.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Van Grogg.
■ ■ Parks bar kl 22.00. The Old Boys och Rosa Körberg.
■ ■ Dinos bar kl 22.00. The Generals/Rock dj.

■ ■ Indigo kl 21.00. Stick On It, alternativ dj klubb där du spelar din musik under 15 minuter.

TEATER

■ ■ Mariehamns stadshus kl 19.00. "Stormskärs Maja". Musikteater av Jussi Helminen efter Anni Blomqvists romansvit. I huvudrollerna Sara Henriksson och Anders Sims. Regi: Robert Liewendahl. Kapellmästare: John-Adam Sjölund.

VERNISSAGE

■ ■ Ålands konstmuseum kl 14.00-16.00. "Erövrare av Europa". Ett tvärsnitt av nuläget inom akvarellkonsten i Finland. Konstnärerna: Lauri Ahlgrén, Tello Anttila, Kjell Ekström, Pentti Kokko, Nándor Mikola, Tuomas Mäntynen, Kaarina Mökkälä. Osmo Nissinen, Elina Tammiranta-Summa, Kristiina Turtonen, Carl Wargh och Kalle Wikberg. Utställningen öppnas av landshövdning Peter Lindbäck.

SEVÄRT

MARIEHAMN

■ ■ Galleri Fäktargubben, Storagatan 14. Julkortsutställning. Pågår till 22 december.
■ ■ Galleri Skarpans, Skarpansvägen 27. "Berättelser". Kjell Andersen visar målningar i akryl. Pågår till 1 december.
■ ■ Galleri Kakelhallen, Köpmansgatan 11. "MaleStuff". Konstnärer: Tatu Hiltunen, Harri Päiviranta, Antti Laitinen och Kari Soinio. Öppet vardagar kl 10-17, torsdagar 10-19, lördagar 11-14.

■ ■ Galleri Kakelhallen, Köpmansgatan 11. "MaleStuff". Konstnärer: Tatu Hiltunen, Harri Päiviranta, Antti Laitinen och Kari Soinio. Öppet vardagar kl 10-17, torsdagar 10-19, lördagar 11-14.
■ ■ Mariehamns galleriet, Mariepark Västerhamn. Fotoutställningen "Det glömda Mariehamn" sammanställd av Cecilia Wickström. "Miniatyrstaden - Mariehamn på 1920-talet". Husen är i skala 1:100. Öppet lördagar kl 12-16.
■ ■ Mariehamns stadsbibliotek.

Mangautställning med mangaböcker och information om mangas historia och olika mangastilar. I musikpaviljongen. Pågår till 25 november. Utställning över inkomna förslag i tävlingen om ett konstverk eller permanent installation till Västerhamn. Följande konstnärer deltar: Stefan Lindfors (Helsingfors), Karin Lind och Simon Häggblom (Stockholm), Jan-Erik Andersson

(Åbo) samt Ann Lislegaard Öppet måndag-fredag kl 10-20, lördagar 10-16.

■ ■ Möbemarknaden i Strandnäs (fd Salts lokal). Akvareller av Inga-Lis Johansson. Pågår till 30 november.
■ ■ Självstyrelsegården landskapsarkivet.

Dokumentutställningar. Öppet måndagar-onsdagar kl 9-16, torsdagar 9-20, fredagar 9-15.

■ ■ Sjökvarteret Österhamn. Båt och skeppsbyggeri. Museum, hantverk, skuthamn. Öppet vardagar kl 9-11.
■ ■ Ålandstrafikens väntsal.

Liten busshistorisk utställning samt busshistoriska tidningar från de nordiska länderna att bläddra i. Öppet måndag-fredag kl 9-17.
■ ■ Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5. Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardagar kl 12-16.

■ ■ Ålands museum och Ålands konstmuseum. Samlaren Gunilla Nilsson visar sin samling av skor. Pågår till 27 november.

"System och passion. Linné och drömmen om naturens ordning". Fotograf Helene Schmitz. Pågår till 30 november.
"Haddon Sundblom & Santa Claus". Pågår till 13 januari 2008.
"Erövrare av Europa" Ett tvärsnitt av nuläget inom akvarellkonsten i Finland. Konstnärerna: Lauri Ahlgrén, Tello Anttila, Kjell Ekström, Pentti Kokko, Nándor Mikola, Tuomas Mäntynen, Kaarina Mökkälä. Osmo Nissinen, Elina Tammiranta-Summa, Kristiina Turtonen, Carl Wargh och Kalle Wikberg. Pågår till 13 januari. Öppettider: tisdagar och torsdagar kl 10-20, onsdagar och fredagar kl 10-16, lördagar och söndagar kl 12-16, måndagar stängt.

■ ■ Ålands sjöfartsmuseum.

"Navigare necesse est, om konsten att navigera" Pågår till 27 april 2008. Öppet vardagar kl 10-16, lördag och söndag 12-16

ECKERÖ

■ ■ Ålands jakt- och fiske-museum.

Ett specialmuseum inom jakt och fiske. Skildrar ålänningarnas kamp för sin tillvaro i svunnen tid. Stora samlingar av gevär, troféer, vettar, skötar, notar, sportfiske-don, samt motorer och snurror. Informativa utställningar som pedagogiskt informerar om sam-

lingarna, mycket passande för t.ex. skolklasser. Våra utställningar om åländska fossiler och bergarter är mycket intressanta. Öppet under vinterhalvåret endast för grupper över 10 personer som förhandsbokad. Tel. 040 588 67 16, fax. 018 38 289, e-post: jakt-fiske.museum@aland.net

FINSTRÖM

■ ■ Finström bibliotek (i Källboskolan). 26 nyttillverkade väskor av överblivet material från bland annat matrasklippning och syprojekt gjorda av Mona, Ringa Mari och Fredrika Sundberg. Väskorna är gjorda i olika tekniker såsom lappteknik, broderi, vävning, tygtryck, stickning och flera har inslag av ryateknik. Pågår till 29 november. Öppet måndag-torsdag kl 12-20.

FÖGLÖ

■ ■ Föglö bibliotek. Fotografier av Maja Sundblom. Öppet måndagar kl 10-13 och 16-19, onsdagar 10-13, torsdagar 18-21.

GETA

■ ■ Geta bibliotek. Anna -Lena Berndtsson ställer ut dockor. Det är egenhändigt gjorda dockor och souvenirer och gåvor. Pågår till 30 november. Öppet tisdagar kl 12-15 och torsdagar kl 18-21.

HAMMARLAND

■ ■ Skarpnåtö hembygds-gård. Huset från tidigt 1700-tal hör till de äldst bevarade på Åland.

LEMLAND

■ ■ Lemböte kapellruin. Från 1200-talet, ligger invid ett av Ålands största forngravfält. Kan besökas när som helst.

SUND

■ ■ Bomarsunds fästningsområde. Tsar-Rysslands fästningsområde. Kan besökas när som helst.
■ ■ Ålands fotografiska museum (i gamla andels-handeln). En utställning över kamerans historia. Öppet enligt överens-kommelse. Tel 43 964.

VÄRDÖ

■ ■ Simskåla Stormskärs Vårdshus. Akvarellutställning av Solveig Westerholm. Öppet alla dagar.

Julmarknad på Eckerö Post & tullhus

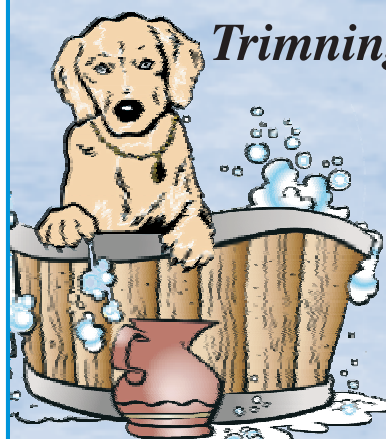
Lördag 24 & söndag 25.11,
lördag 1 & söndag 2.12
kl 12.00 - 16.00

Kom med och upplev en julmarknad i historisk miljö inne i det varma juldoftande Posthuset. Ett varierande utbud av hantverk och konst, naturprodukter och smakupplevelser blandas med julsånger. Verkstäder för barnen och julgubbens postkontor. Café Lugn & Ro har ett stort urval av husets chokladpraliner.

Gästhem och Café Lugn & Ro
i samarbete med
ECKERÖ LINJEN

Ålands Smådjursklinik i Godby BUTIK & PÄLSVÅRD

Trimning, klipp & bad

Vår diplomerade hundfrisör
Linda Jansson
tar emot nya och gamla kunder
Boka tid på
tfn 38 961

JUST NU!

Hill's hundfoder,
olika smaker 14 kg
(ord. pris 69,-)

endast **59,-**
Stor bärkasse
på köpet

För jakthunden

Royal Canin
energy foder

-10 %
Jaktkeps på köpet

ROYAL CANIN

www.smadjurskliniken.ax

Har du en kameramobil så kan du delta i ÅM i mobilfoto. Första pris är en Nokia N95 kameramobil, äran och titeln "Åländsk mästare i mobilfoto"

ÅM I MOBIL-FOTO-GRAFERING

Plåta med din mobil,
skicka in som ett MMS och
vinn en sprillans ny Nokia N95!

Tävla och vinn!

Skicka in din bild
via MMS till
0457 323 44 44

Tävlingsregler:

- Du kan skicka in fritt antal bilder, skriv gärna en bildtext som beskriver motivet
- Motivet är fritt men måste vara tagna med en mobilkamera
- Endast bilder som skickats in via MMS till 0457 323 44 44 deltar i tävlingen

NOKIA N95

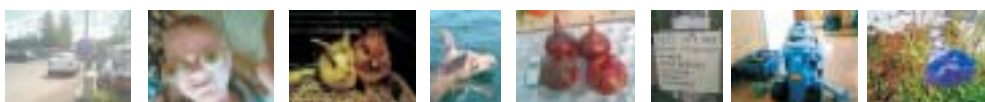
Carl Zeiss-optik, 5,0 megapixel, inbyggd blix, GPS-mottagare, webläsare.
Värde 790€

ÅM i mobilfoto

Nya Åland
☆☆☆

i samarbete med

GSM ÅLAND
Global telekommunikation
ÅLANDS SCHULTELEFON AB

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” En halv är, tänk nu hur främmande,
två tredjedelar av tre fjärdedelar.

PIET HEIN

Navigation i Sjöfartsmuseet

En utställning med pröva-på-möjligheter för unga

Navigation är en konst som många ålänningar varit och är beroende av och kunniga i. Både på de stora haven och i våra mindre vatten kring Östersjön.

Nu lyfter Ålands sjöfartsmuseum fram navigationskonsten i en utställning som öppnades i går kväll och som pågår ända till slutet av april.

”Navigare Necesse Est” är namnet på utställningen där den sjöintresserade får möjlighet att botanisera i alla typer av navigationsutrustning från pinnkompass och Jakobsstav över sextant, kronometer och manuella stjärnkartor till den modernaste gps-utrustning.

Vill nå unga

Enligt museichef **Hanna Hagmark-Cooper**, har Sjöfartsmuseet gått in för att i sin utställningsverksamhet lyfta fram de grundläggande elementen inom sjöfarten och där passar navigationen in som ett viktigt delområde. Med utställningen vill man också nå skolelever runt om på Åland som tack vare ett stöd från Ålands redarförening kan besöka utställningen kostnadsfritt.

– För skolbesöken skall här vi också fört in ett aktiverande element i utställningen. Vi har fått låna en övningssextant från högskolan och tagit fram anvisningar för hur den skall användas, berättar **Heidi Viktorsson** som är utställningsansvarig.

För att kunna göra övningarna med sextanten projicerar man en filmbild med sol över havet på en filmduk.

Instrument

Sextanten kom i användning på sjuttonhundratalet och bland släktingar till den visar man både en oktant och en kvintant i utställningen. Med hjälp av dessa instrument kunde en sjöfarande bestämma sin latitud.

Svårare var dock att bestämma longituden, vilket ju också behövs för att veta den exakta positionen ute till havs. Britten **John Harrison** lyckades efter mycket motstånd från amiralitetet i mitten av 1700-talet få acceptans för sin kronometer och flera olika ex-

Navigation. Heidi Viktorsson, utställningsansvarig på Sjöfartsmuseet, tar solhöjden med utställningens övningssextant.

Stjärnbilder. Navigera efter stjärnorna kan man också göra. På den här stjärnkartan kan man ställa in tiden och få fram de stjärnbilder som syns vid olika tider på året på den plats där man befinner sig.

emplar av detta precisionsur finns med på utställningen.

Äldre och yngre loggar för att bestämma farten och lod för att mäta vattendjup och kontrollera ankargrundens beskaffenhet finns med, liksom kompasser, sjökort, timglas med mera.

Preciosas färd

Ett intressant inslag är berättelsen om barken Preciosa, det första åländska fartyg som

seglade över Atlanten. **Johan Ekblom** förde, 24 år gammal, Preciosa till Havanna på Kuba år 1865.

Hans formella navigationsutbildning bestod endast i att han ”varit i England och lärt sig kronometern”. I en monter visas det sjökort med de uttagna kurserna som Ekblom använde sig av och den bevarade loggboken från färden. Med finns en miniatyrmodell av fartyget.

Timglas. Bland det utställda finns ett par äldre timglas.

Vill man ha en modern kontrast till detta kan man i en dator bekanta sig med det program där man numera i realtid kan se var de åländska fartygen befinner sig runt om i världen.

Boksläpp

I samband med att utställningen öppnades i museet på torsdag kväll höll man utgivningsfest för Sjöhistorisk årsskift för Åland 2006-2007. Det

Kompasser. Pinnkompass och en något modernare skeppskompass.

är den 19:e volymen som nu är ute.

Vid utgivningsfesten höll **Lars Soldaeus**, sjöhistorisk forskare från Sverige föredrag under rubriken ”Fisksköpare och sumpskeppare under tre sekel”.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Pianomatiné med elever vid

Ålands musikinstitut blir det på söndag, den 25 november, kl. 15.30. Hela 21 elever, de yngsta i 9-10-årsåldern och de äldsta kring 18, visar prov på sitt kunnande. Det blir musik av Mozart, Tjajkovskij, Scarlatti samt olika ”spelboksbitar”. Det är elever till pianolärarna **Anders Gabriel Sundström** och **Henrik Mattsson** som spelar. I pausen bjuds på kaffe, saft och tilltugg. Inträdet är fritt. □

Kent Danielssons

bok, ”Balladen om Bel Ols” recenseras i Hbl av **Kristina Malmio**, som bland annat skriver: ”Boken är liten och ser anspråkslös ut, men den överraskar på ett sådant sätt som jag älskar litteraturen för. Den öppnar en dörr mot en ny dimension.”

Recensenten beskriver boken som både suggestiv och fängslande och menar att den beskriver en värld som ”verkar rehabilitera själen som ett ämne i litteraturen och återskapar relationen mellan kropp och själ.” □

Torgny Lindgrens senaste roman,

”Norrlands akvavit” diskuteras i Ålands radio inkommande måndag. Romanen handlar om en äldre man som kommer tillbaka till de trakter som han frälste för nästan 50 år sedan. Vad händer när han vill ta tillbaka allt som han en gång lärde sina församlingsbor?

De fyra debattörerna **Kjell Andersen**, **Anne-Louise Fogelström**, **Doris Ingman** och **Leo Löthman** utbyter åsikter i Litteraturföreningens radiobokcirkel. Programmet sänds måndagen den 26 november klockan 15.03, med repris lördagen den 1 december. □

En konsert med Visans vänner

blir det på hotell Elvira i Eckerö på lördag kväll, den 24 november, kl 19. De som framträder är **Kim Hansson**, **Marianne Häggblom**, **Jörgen Berglund**, **Benkt Enqvist**, **Helena Flöjt**, **Gyrit Hagman** och **Eivor Lindström**. Entrén är fri och i pausen blir det kaffeservering. För den som vill äta middag före konserten har hotellet servering mellan 15.30 och 19, berättar **Ecki Söderdahl** i Visans vänner.

Från kl 12 har föreningen workshop för sina medlemmar på samma plats. **Kim Hansson**, **Porfirio Otero** och **Harriet Lundell** medverkar som inspiratörer. □

Världsrekord i ukulelespelning

har satts av ukuleleorkestern Ukulele 07 i Stockholm. Rekordet har nu blivit noterat i Guinness rekordbok. Ukulele 07 genomförde en spelning på Långholmen i Stockholm den 18 augusti i år med hela 401 ukulelemusikanter. Initiativtagare var ”ukulelemanen” **Thomas Alander**. □

Julpyssel

Kom till Ålands museum och gör din egen pepparkaksform

Lördag 24 nov
kl. 12-15

Tove Sjövall
finns på plats och instruerar.

MENY PETIT

macka, sallad, pepparbiff eller hamburgare och en Stallhagen

varmt välkomna till vår restaurang
Borgå och Ari med personal

Tel 24020 info@hotellarkipelag.ax www.hotellarkipelag.com

ARKIPELAG

KANTELEKONSERT

med Dzitari duo från Lettland

ÅLANDS MUSIKINSTITUT
söndag 25 november kl 19.00.
Entré 8 euro

Nordens Institut
på Åland

Tvärssnitt i akvarellkonsten

Mikola. Ett exempel på Nándor Mikolas expressiva akvarellkonst.

Den som vill bekanta sig med nuläget inom den finländska akvarellkonsten kan göra det i Ålands konstmuseum. På utställningen "Erövrare av Europa" finns verk av tolv konstnärer, bland dem Kjell Ekström från Åland.

Utställningens namn anknyter till att den är en del av ett större projekt inom den europeiska federationen för akvarellmålare. De deltagande konstnärerna har alla haft ett arbete med på federationens sameuropeiska utställningar i Arezzo i Italien 2004, Antwerpen i Belgien 2005 och Bilbao i Spanien 2006.

De tolv har sedan hållit utökade utställningar med tre arbeten var i Nådendal och Reso. Och nu alltså i Mariehamn. Den skall ännu visas i Emil Cederkreutz museum i Harjavalta till sommaren.

När utställningen presenterade i konstmuseet i går berättade utställarna Tello Anttila, som även varit utställningskurator, och Kalle Vikberg, att akvarellkonstföreningens styrelse utgjort jury och valt ut deltagarna på förslag av föreningens utställningskommitté och dess ordförande.

Tolv konstnärer

De tolv konstnärer som finns representerade är, i bokstavsordning: Lauri Ahlgrén, Tello Anttila, Kjell Ekström, Pentti Kokko, Nándor Mikola, Tuomas Mäntynen, Kaarina Mökkälä, Elina Tammiranta-Summa, Kristiina Turtonen, Carl Wargh och Kalle Vikberg. Mikola, den mest kända av dem alla gick bort i fjol, 95 år gammal och aktivt verksam in i det sista.

Konstmuseet har förresten hållit utställningar med Nándor Mikolas konst ett par gånger tidigare, 1985 och 2004.

Vikbergs presentation av verken och konstnärerna visade också att den som vill studera olika akvarelltekniker och stilar har stort utbyte av utställningen.

När utställningen visades i Reso och Nådendal var president Tarja Halonen dess beskyddare och beskyddare för utställningen i Mariehamn är utrikesminister Ilkka Kanerva.

På uppgång

Såväl Kalle Vikberg som Tello Anttila var ense om att akvarellkonsten lever stark och är

Utställning. Kalle Vikberg berättar om de utställda akvarellerna. Till vänster arbeten av Carl Wargh.

på uppgång i Finland just nu. I detta har också akvarellföreningen sin andel.

– Vi har över 600 medlemmar och arbetar för att göra akvarellkonsten känd, men inte bara det: vi försöker också höja dess nivå genom att ordna olika former av kurser, säger Vikberg.

Inte bara kvinnor

Ofta har akvarellmåleri förknippats med kvinnliga konstnärer, men det är en bild som enligt Vikberg är för onyanserad.

– Se bara på den här utställningen. Det är åtta män och fyra kvinnor som har arbeten med. Det finns väldigt många manliga akvarellmålare, säger han.

Vid genomgången lade Vikberg positiva ord för den åländska deltagaren, Kjell Ekström.

– Vi håller honom nog som en verklig sakkännare, sade Vikberg.

Själv har Vikberg ställt ut några gånger tidigare på Åland.

– På Fäktargubben, Skarpans och på Eckerölinjen.

Och Vikbergs dotter Anni, som sysslar med grafik och har utformat en del åländska frimärken, är numera bosatt på Åland.

Vernissage

Utställningen i konstmuseet har vernissage på lördag kl. 14-16 och pågår till den 13 januari.

I museets serie Möten kring konst håller Kjell Ekström en akvarellworkshop för vuxna tisdagen den 8 januari kl 18.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 470

Åländskt. Kjell Ekströms tre arbeten. Målningen till vänster var med på utställningen i Bilbao.

Kurator. Tello Anttila, utställningens kurator, vid ett av sina egna arbeten, "Het dag".

Välkomna på öppet hus till museibyrån Tisdag 27 nov kl. 16-20

Byggnadsvårdsenheten

finns på plats och berättar om sin verksamhet bl.a. om hur en uppmätning av ett hus går till. Kom och diskutera gamla hus, undersök en knut av timmer, titta på gamla tapeter och bläddra i böcker om byggnadsvård.

Kulturmiljöenheten

förevisar fornminnesregistret, kartmaterial, svarar på frågor om lagändringen samt visar marinarkologi, främst vrak och skeppsmodeller. Besvarar frågor om byggnadsvård och restaureringsbidrag tillsammans med byggnadsvårdsenheten.

Samlings- och dokumentationsenheten

guidar i museibyggnadens undanskymda vrår samt i musei- och textilmagasinet

Utställningsenheten

guidar i utställningarna

"Haddon Sundblom & Santa Claus" (Ålands museum) och

"Erövrare av Europa" (Ålands konstmuseum)

Ex Libris workshop kl. 18-20 (även torsdag 29/11 kl. 18-20)

Tillverka ditt eget Ex Libris under ledning av Tiina Barck och Kirsi Strand.

Ingen förhandsanmälan, material på plats, avgiftsfritt

Ett samarbetsprojekt mellan Ålands konstmuseum och Ålands konstförening.

Visning av konstmagasinet

Servering av glögg och pepparkakor

Guidningar

16.00 "Erövrare av Europa"

16.30 Musei-, textil- & konstmagasinet

17.00 "Haddon Sundblom"

18.00 "Erövrare av Europa"

18.30 Musei-, textil- & konstmagasinet

19.00 "Haddon Sundblom"

Workshop

18-20 Ex Libris workshop i

Ålands konstmuseum

(även torsdag 18-20)

Guidningarna startar i museets entré.

© Hallmark Cards, Inc.

Vilka förväntningar och förhoppningar har du i jul?

Många strömmade till. Invigningen av julgatan i mariehamn lockade som vanligt många till stadens centrum.

Julljusen tändes på gågatan

– Att öppna julgatan är som att öppna den första luckan i julens evenemangskalender.

Det sade stadsdirektör Bjarne Pettersson då han i går kväll invigde årets julgata i Mariehamn inför många tindrande barnögon och röda tomteluvor.

Att det fortfarande är november och brist på snö tycks inte utgöra något hinder alls för

att få barnen i julstämning. Många hade kommit för att inviga årets julgata och tomten, julsångerna och belysningen var så populärt bland de små att alla vi vuxna blev tvungna att inse att julen nog faktiskt är på väg hit igen.

Julgatan 2007 invigdes alltså av stadsdirektören som berättade om stadens framtidsplaner i form av förlängd gågata och underjordiska parkeringsplatser. Samtidigt betonade

han att julen inte bara handlar om att köpa och konsumera utan att det viktigaste är att vi har omtanke om varandra.

Nya Åland, som var på plats i vimlet, passade på och frågade några vilka förväntningar och förhoppningar de har på just julen 2007.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Jultomten Olle Strömberg lyssnar inte bara på barnens önskemål, han har en egen också. – Om jag skulle få min högsta önskan uppfylld så vore det fred på jorden, det skulle vara den allra bästa julklappen! Och så skyndar jultomten vidare för att prata med så många barn som möjligt. I morgon reser han till polcirkeln för att träffa en massa andra, närmare bestämt 50, tomtar från hela Europa och i början av december flyger han till Hong Kong för att sprida julstämning också där.

– Oj, det var svårt. Allra mest hoppas jag ju att det skall vara mindre krig och att vi får se en början på fredsuppgörelsen, säger Rolf Lindkvist. Lapphunden Rosa hoppas i sin tur på att tomten kommer ihåg att ta med ett äkta renben från Lappland.

– Mina förväntningar är att få fira julen i lugn och ro och umgås med barn och barnbarn, säger stadsdirektör Bjarne Pettersson.

– Jag hoppas att jag får kläder i julklapp. Och så hoppas jag att jag får flytta hem igen, vårt hus brann för ett par veckor sedan, säger 8-åriga Anna Jansson.

– Julklappar! Emil Gyllendahl, till vänster, svarar blixtnabbt medan kompisen Pontus säger att han har glömt. – Jag jobbar och är nöjd med det, jag tar julaf-ton senare, säger Solveig Jansson.

– En Ferrari, kanske... Nej, jag skojar förstås, skrattar Nils Ekstrand. – Vi firar med barn och barnbarn, det är den verkliga julen och bättre än presenter. Dessutom har ju vi som är pensionärer allt vi behöver. Hustrun Carita håller med. – Vi skall börja med att fira Lilla jul nu med yngsta sonen och min mor, säger hon.

Nu är Ålandsfärjan tillbaka

Julshoppa ombord och i Sverige!

Viking Club erbjudande:
Personbil och 1–5 personer Mariehamn–Kapellskär t/r

10,80

Viking Club erbjudande:
Båt och buss till Stockholm t/r

12

VIKING LINE

www.vikingline.ax

Företagsnytt från TILLFÄLLET

Kinnarps arbetsplats i ek

Lätt begagnad arbetsplats från Kinnarp

**Skrivbord +
2 förvaringsskåp
+ hurts och stol**

879€ + moms
1.073 € inkl. moms

**Kinnarpshöj-och-sänkbara
skrivbord 180x120 med
80 cm djup i mitten**

Kinnarps arbetsstol

**Kinnarps
hurts
65x40x60**

**2 st Kinnarp förvaring
148x80x42 per enhet**

TILLFÄLLET

-ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19 **Lördag -Söndag 11-16**

Tel. 17 570, fax 17 581.*

Vi finns i industriområdet vid Kalmsta. Se även vår hemsida: www.nordiska.ax

Stor jul och kvalité AUKTION

Auktionen som passar alla

Söndag 25/11 kl. 14.00

Måndag 26/11 kl. 19.00

Visning 1 timme före

BREIDABLICK

Välkomna till årets stora jul och kvalitets auktion som vi lagt på Breidablick, för att få rum med vårt stora auktionsutbud. Detta är auktionen där vi bjuder på det mesta av det bästa.

Vi presenterar här ett liten del av våra utrop

**Flera matgrupper till
salen och köket.**

Möbler: 1700-tals repliker av Gustavianska möbler, flera matsalsgrupper, bl.a. salsbord med 10 st Gustavianska "Nollan" stolar, klaffbord med "Bellman" och "Kärven" stolar, karmstolar "Big Rose" samt hallbord modell halvmåne, Gustavianska speglar och lampetter buffeér, vitrinskåp, vinskåp, hörnsåp, byråar, brickvitrin, herr betjänt, bibliotekstol, flertal olika modeller av piedelstolar bl.a. jugendstil, vitrinskåp i mahogny och i serierna "ECB" och "Pillar", chiffonje i Chippendale med karmstol, tidningställ, klassiska och nya skinngrupper

**Flertal
vitrinskåp**

Buffeér och byråar

**Moderna och klassiska
skinngrupper**

såsom Chesterfield med extra Wingchair fåtöljer mm. Stort köksbord med 8 stolar, Italienska skinnfåtöljer i Clubmodell. Designade möbler av Fritz Hansén och Arne Jacobsens "Sjuan-stolar", samt mycket mer som av utrymmesskal ej får plats här.

Konst/Original: Från privatpersoner och gallerier inlämnat konst utauktioneras bl.a. Birger Ljunquist, Severin Nilsson, Hugo Zuhre, Georg Pauli, Roland Svensson, Martin Engström, Evert Taube, Wilhelm von Gegerfeldt, Anders Palmér, Maria Ronnehed, Carl Brandt, Madeine Pyk mm.

Grafik: Jättestor Corneille, Ernst Billgren, Inge Schiöler, Lasse Åberg, Carl Höglund, Marc Chagall, Peter Dahl, Maria Lang, Angelica Wijk, Uno Wallman, Andy Warhol, Tom Moore, Madeleine Pyk samt många fler.

Glas/Keramik/Ostindisk porslin: Konstglas av Ernst Billgren samt keramik av bl.a. Gunnar Nylund, Carl Harry Stålhane, 17-1800 tals Ostindisk porslin med bl.a. Qianlong, Daoguang och Republik

**Stor samling
nomadmattor**

Mattor: Stor blandning av klassiska och moderna handknutna mattor 1,5 m² - 20 m². Charmiga nomad mattor i handspunnen ull och i växtfärger från olika distrikt i Iran såsom Bachtari, Shiraz, Gashgai, Shirvan, Shahsavan mm. Ateljéknutna exklusiva Ghom mattor i Silke, Nain, Täbriz, Kesch, Isfahan. Stort utbud på gallerimattor dvs. gång mattor i alla längder och färger. Ett verkligt tillfälle för dig som ska köpa din första "äkta matta", du får experthjälp innan köpet, eller till dig som är mattkännare och vill komplettera upp din mattsamling.

Köpgaranti: Genom vårt Åländska företag kan vi ge dig full bytesrätt

**Exklusiva ateljé-
knutna mattor**

Barocker

Kristallampor: Från ett av Sveriges mest anrikaste företag grundat 1895 har vi fått i uppdrag att utauktionera en samling klassiska modeller. 5-10 armade empirekronor i korg eller med pigg, enkla trådbarocker, eller dubbla barocker med gjutna stommar. Plafonder i olika storlekar och modeller. Samtliga kristallkronor är knutna i briljant och facett slipad Böhmsk kristall

Plafonder

Empirer

Kuriosa: Ett flertal facettslipade speglar, stora som små. Bordslampor i olika modeller och storlekar. Ett antal utrop på nautika. Kasettramar, lockurnor, vaser, skålar, ingefärskrus, i kinesisk porslin.

Välkomna till vår jul och kvalité auktion

NORDISKA AUKTIONSBYRÅN etabl 1951

i samarbete med Nordiska Tjänster AB

tel. 37786 gsm 0457-3434300

www.toyotacenter.eu

Importguiden

- 1 Köp begbilen på Toyota Center**
Du får kvitto och registerhandlingar av oss.
- 2 Stanna i tullen**
Här får du temporära brickor för 20 euro.
- 3 Besök Ämbetshuset**
Lämna in alla papper. De räknar ut skatten.
- 4 Betala skatten**
Hämta ordinarie brickor vid Motorfordonsbyrå.

Trygghet att importera en begagnad bil

www.toyotacenter.eu

**Sveriges
säkraste bil**
enligt Folksam

PRISEXEMPEL

Avensis 2.0 Touring
Business, 2006, 20.850 km

179.500 kr

Bilden visar en
Toyota Avenis Touring 2006

TOYOTA CENTER

Metro Auto Gruppen

Kungens kurva	Haninge	Nacka	Södertälje
Ellipsv. 4	Anläggsv. 20	Kanholmsv. 12	Brunnsängsv. 35
må-fr 9-18	må-fr 9-18	må-fr 9-18	må-fr 9-18
lö-sö 11-15	lö 11-15	lö 11-15	lö-sö 11-15
onsdagar till 20!			

Telefon 08 - 706 72 50

www.toyotacenter.eu

Toyota Center Metro Auto är medlemmar i Motorbranschens Riksförbund och miljöcertifierade enligt ISO 14001. Vi innehar också Swedacs ackreditering för miljöservice på AC-anläggningar.

SS-EN ISO 14001

De lever utan vatten, avlopp och tv – ”Vi är nog lite gammaldags av oss...”

På Nybondas är solen en trogen gäst

– Det glesar ur bland folket nu. Det går bara neråt, säger han.
– Alla säger att det är rysligt vackert här, säger hon.
– Jo, men ingen kan inte leva bara av det som är vackert.
– Nä, det går inte att leva på solsken heller. Han måste ha kreatur också.

När syskonen Gösta och Etel Karlsson, 79 och 78 år, kommer i gång och diskuterar finns det mycket att tala om. Ibland talar de i mun på varandra. Men oftare faller de varandra i talet, som Knatte och Fnatte.
Vi har hälsat på hos dem hemma på gården Nybondas på Kumlinge Björkö. Det är som att komma in i en film, en annan tid, en lugnare verklighet.

Det första som slår oss när vi öppnar dörren till storstugan är värmen. Här gäller det att stänga dörren ut till farstun bakom sig i hastiga tag, för att inte släppa ut den goda spishärmen. Det sprakar och gnistrar i brasan. Stora gröna såar och röda och gula plastämbar står på bänkar och golv nära spisen. Säckar med ved finns intill. Bänken har ingen diskho. Ingen torkställning. Ingen kran för vattnet, inget avlopp.
Storstugan andas lugn. Det är rena

avstressande terapin att vistas i detta solbelysta rum en timme eller två.
Gösta har redan sagt ”Guddag, guddag” ute på gården och räckt en mjuk näve. Nu säger Etel ett vänligt ”Guddag” och tar i med fast hand. Han har små sår i ansiktet. Har han fallit? Hon är mjuk och fast och rar.
Genast börjar hon rusta där vid spisen fast vi sagt ifrån att vi bara ska prata lite. Färjan går om en dryg timme. Hon håller med skopan vatten från ämbaret i kaffebryggaren och sköljer ur. Hon håller sköljvattnet i slaskämbaret. Hon hämtar kaffet ur skafferiet och kakor ur skåpet. Hon vaggar lite där hon rör sig vant och smidigt.
Gösta har satt sig till bords. Han pratar om världshändelserna. De båda hänger nog med både i stort och smått. Lokaltidningarna, Kyrkpressen och Landsbygdens folk läser de noga. Ra-

dion lyssnar han också flitigt på. Tv saknas i huset.
– Det går bra att vara gammalmodig, har vi inte haft tv förut så nog klarar vi oss utan den också i fortsättningen, säger Etel. 1959 fick vi elektriciteten, det är det bästa vi fått.
Etel har bra minne. Hon kommer ihåg årtal och siffror och räknar ut saker.
– Den 1 november hade det gått åtta dagar i sträck då vi haft besök alla dagar utom en, konstaterar hon.
Det är hälsovårdaren, hemtjänsten, diakonissan – som kom med två sikar – och grannar och bekanta som tittar in. Syskonen håller sig informerade om omvärlden.
– Det finns mer älgar i Åva än i Jurmo. Det berättade sotaren, säger Gösta.
Etel handlar i Lappobutiken en gång i veckan. Gösta stannar mest hemma. Någon enstaka gång om året far de till

Nybondas. Mitt i byn ligger Nybondas som syskonen Karlsson övertagit efter mor och far. Jordbruk fanns förr. Några kossor hade man och sockerbetor odlades ett tag.

Mariehamn och Etel har varit hos doktor i Åbo.
– Då förstod jag inte ett dugg av vad de talade om.
I skolan gick de mesta tiden på Lappo, i det som är Pellas gästhem i dag. De bodde inackorderade på grannön då. Färjan kom långt senare.
– Sedan försvann flickorna till Sverige, säger Gösta.
– Och pojkarna, de for till sjöss, konstaterar Etel.
Gårdens sysslor har de noga uppdelade mellan sig. Allt som hör matlagning till sköter Etel.
– Det går bäst som vi är vana vid när det gäller sysslorna som ska göras alla dagar, säger Etel. Så jag kokar jag, gröt och välling, makaroner och potatis. Kötsoppa kokade jag här om dagen. Det var ju så förr att hon koka och han kom hem med förtjänsten. De har det bra de som har karlar som kokar.

Dialekten är speciell och oafterhärlig. Saker och ting benämns som ”han” eller ”hon”.
– Sommaren är bäst han, säger Etel, och senare; väderkvarnen är slut, hon.
Gösta pratar en del om tidens gång. Han kan låta pessimistisk när han talar om att kossorna är borta och att katten dött.
– Vi har en gammal höna. Hon dör nog snart också, pustar han. Det går neråt med allt. Det enda som händer det är att det går neråt. Det går av sig självt. Det går automatiskt.
Men det sägs i byn att han ännu kan ses bryta sten på gården.
– Det blir ett nöjsammare liv när folk kommer och hälsar på och bjuder på ett och annat, säger Etel och slår upp påtår av det som visat sig vara den åländska skärgårdens i särklass godaste kaffe.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

Etels arbetsplats. Ingen diskho, ingen kran, inget avlopp. Etel Karlssons arbetsplats ser ut som på 1800-talet. Det är ämbar och såar av vatten som ska värmas, användas och så ut igen.

Skön förening. Gammalt och nytt blandas på Nybondas i en utsökt vacker blandning. Solskenet välkomnas som en kär gäst i alla rum.

Utsikt från backen. Från Nybondas ser man ut över byn på Björkö. Allt som allt är 14 personer bosatta året om här nu.

Tidens gång. Det vackra solljuset i storstugan följer Gösta och Etel i tidens gång. Storebror och lillasyster har det gott i sitt kök. Att fara bort och se sig om bryr de sig mindre om, i synnerhet Gösta. Han visar sig knappast ens i butiken i Lappo. Två gånger på fem år lär han ha varit där. De fina rosorna har syskonen fått av en granne.

Gammalt och nytt. Mycket i Gösta och Etels storstuga är minnen från förr, uppblandat med nyare saker. Radion är viktig. Radio Vegas ”Kaffekvarnen” och ”En gåva i toner” gillar de båda.

För vintermat. Jordkällaren är täckt av halm och jord som i gammal tid. Detta för att hålla ”påronen”, alltså potatisen, och morötterna i lagom temperatur genom hela året.

Blomintresse. Det går inte att ta miste på Etels blomintresse. I storstugan finns mycket grönt.

"HE JEKK RI:SLET BRA HE"

Här ett litet avsnitt ur en intervju som språkforskaren och grannen på Björkö Eva Sundberg gjorde med Etel och hennes mamma Saga 1989. Intervjun har publicerats i forskningsrapporten "Dialekten i Ålands nordöstra skärgård" utgiven av Ålands högskola.

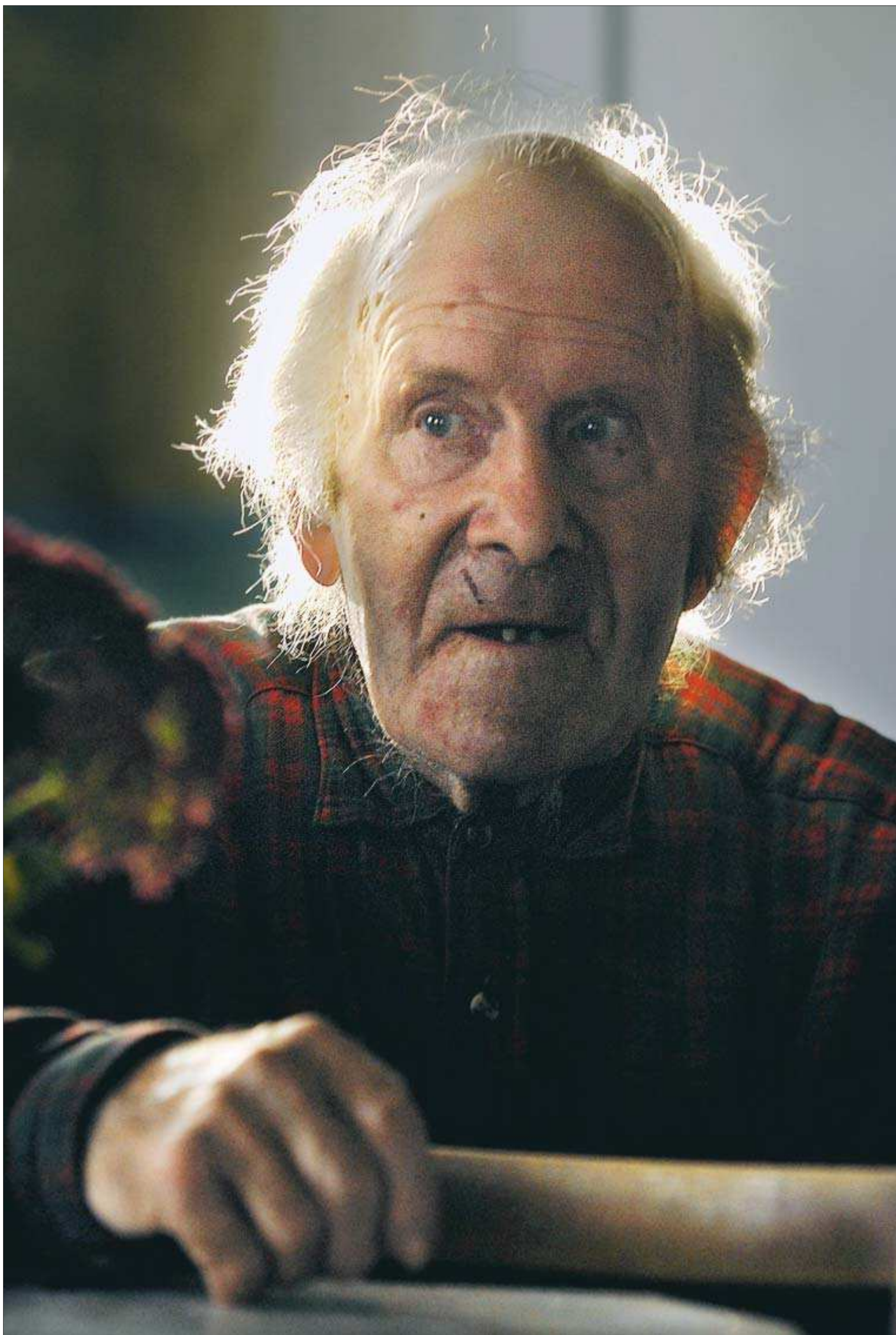
Föräldrarna Saga och Uno Karlsson gick bort 1994.
I dag är det tre personer i världen som både bor på Björkö och talar åkta Björkösmål. Det är förutom syskonen Karlsson också Gunnar Nordström.
Detta urklipp handlar om när korna var på Ångö, Immerholm och Hamnö:
"– Var det tidigt på våren det här?
He va i slute på april å först i maj, ner

ijn fekk slute på ma:tijn å börja få slute på höja så.
– Hade ni hö i ladorna på Ångö?
Nå:ij, ingga tå: e, tåm å:t jongg å må: sa tå:, tåm, börja ner tåm kåm ti:d förrijs he börja gro: åpp att e bLjidd grö: ngrå:s.
– Var ni hemma på dagarna?
Jo, vi va he:ima på da:gan.
– Hur for ni dit?

Vi rodd bara, nå:ij vi se:gLa ingga, vi rodd må fi:ra å:rår. Vi hadd sjö: tbå:tar, he va-vvel bra: mittjä mjöLk-kår å, vi va-vvel från ajlla gå:Lar, åtta från böndrän, ein från va:r, å sen var e tårpparår, sām vi kajlla, sām hadd sina ko:r te:å, fLeira stittjän he: å.

– Satt någon och styrde i aktern på båten?

Ja, ha veit ja ijnt he, åm vi hadd na ro: L e, he kåmbår ja ijnt ihå g he, knappast.
– Hur kunde ni hålla takten?
He jekk ri:slet bra:he, fåLtjen kojnd ro: på hajn ti:dijn."
Fotnot:
L står för tjockt l.
Ett kolon : står för lång vokal.
Ett j framför l,n eller d står för förmjukning.

**Dårskap
per i
tiden.**

Gösta Karlsson hänger noga med händelserna runt omkring. Han läser tidningarna och hör på radion. Han engagerar sig i tragedin i Jokela och efterspelet kring den. "Det är för mycket dårskap i tiden numera och för mycket pina i skolorna. Sommarloven är för korta för barnen. De som har dåliga gåvor blir som tokåga", säger han.

Ingen vill bli avlopps- vd

■Det har inte varit så många sökande till tjänsten som vd för Norra Ålands avloppsvatten – närmare bestämt ingen alls. Avgående vd **Tor F Karlsson** säger att jobbet nog är intressant, men tror att den senaste tidens problem inom bolaget bidrar till att ingen sökt tjänsten.

– Styrelsen håller som bäst på att söka efter en efterträdare.

Tor F Karlsson sitter kvar till sista december, sedan går han i pension.

– Det skulle jag ha gjort för ett och ett halvt år sedan. Hittar vi ingen får väl styrelsen ta hand om vd-jobbet tills man hittar en permanent lösning.

Inte heller jobbet som bokförare har lockat sökande.

– Några har ringt, men ingen har lämnat in formell ansökan. Men det går att lösas med hjälp av bokföringsfirmor. (la)

Åland utanför nationell razzia

■I riket genomför polisen en nationell intensivövervakning av rattfylleriet i trafiken fredag till söndag denna vecka. Men Åland deltar inte i kampanjen.

– Ibland deltar vi i de nationella kampanjerna, ibland inte. Just nu har vi intensifierat övervakningen av den lätta trafiken, det vill säga fotgängare och cyklister, och kontrollerar bland annat reflexanvändning och att cyklarna är utrustade med fungerande lysen och reflexer, säger kommissarie **Nina Rasmus** vid polisen i Mariehamn.

Men det innebär inte att blås- och hastighetskontroller kommer att lysa med sin frånvaro på Åland under denna tid.

– Nej absolut inte, vi gör kontroller i vanlig ordning.

I övriga Finland kommer man denna gång för ovanlighets skull att informera allmänheten om övervakningen och det gör man i förebyggande syfte, enligt ett pressmeddelande från inrikesministeriet. (la)

Dömd bonde får behålla biffdjur

58 dagsböter blev straffet för den jordbrukare i Finström som nyligen åtalades för att ha vanvårdat sina djur så att fyra av dem dog inne i ladugården.

Veterinär **Peter Saul** berättade under rättegången att det inte funnits något att anmärka på skötseln av djuren efter att den tidigare vanvården upptäcktes vid en inspektion efter en anonym anmälan. Två kor och två kalvar påträffades döda inne i ladugården, en ko var i så dåligt skick att den måste avlivas vid inspektionen och resten av besättningen på ett 20-tal djur var mer eller mindre magra och uttorkade. Kornas bindsel var trasiga och både djur och ladugård var täckta av spillning. (ao)

Mannens ohälsa under den aktuella tiden, april-maj i fjol, beaktades som grund för strafflindring. I pengar innebär dagsböterna 3.770 euro.

Åklagaren hade yrkat på förbud för jordbrukaren att hålla djur i fortsättningen, men tingsrätten dömde inte ut något sådant.

Sjönk i våras. Sea Dimond, före detta Birka Princess, sjönk vid den grekiska ön Santorini i april i år. Ombord finns en stor mängd bränsle och kemikalier, nu efterlyses företag som är villiga att bärga och sanera fartyget.

Foto: PRIVAT

Sea Diamond töms och bärgas

■Det sjunkna fartyget Sea Diamond, tidigare Birka Princess, ska tömmas på farliga kemikalier och sedan bärgas. En offertrunda pågår just nu för att få fram företag som kan vara intresserade av att utföra uppdraget, det berättar den grekiska tidningen Kathimerini.

Experter har varnat för att fartygsvraket, som alltså sjöng den 6 april i år, utgör ett stort miljöhot.

Förutom de uppskattningsvis 450 ton bränsle som finns ombord lyfter tidningen även fram de giftiga vätskor som finns i de hydrauliska systemen och luftkonditioneringen. Det påpekas även att gift, som till exempel arsenik, kan finnas i de hundratals data- och tv-skärmar som ligger i vraket.

Intresserade företag har tjugodagar på sig att ge anbud på bärgningen och saneringen av Sea Diamond. (ab)

Ingen eld. Slipdamm orsakade utryckningen till Naturbruksskolan i går.

Foto: JONAS EDSVIK

Damm utlöste larm på Naturbruksskolan

■Under torsdag eftermiddag utlöstes brandalarmet på Ålands naturbruksskola. Men dessbättre var det frågan om rök utan eld – eller snarare damm utan eld.

Alarmet utlöstes nämligen när hantverkare som håller på

att renovera en toalett på skolan dammsög upp byggrester. När man sedan öppnade dörren virvlade det upp slipdamm och annat i närheten av en känslig detektor. Brandkåren återställde larmet och kunde lugnt åka tillbaka till brandstationen. (la)

Tilläggsbudget i Hammarland

■**HAMMARLAND.** Kommunstyrelsen i Hammarland lägger ett förslag om en tillägs- och omfördelningsbudget för 2007. Tilläggsbudgeten skall behandlas vid decembermötet samtidigt som fullmäktige tar ställning till budgetförslaget för nästa år.

Tillägsbudgeten kommer att öka slutsumman i inneva-

rande års budget med 116.400 euro.

Enligt kommundirektör **Kurt Carlsson** är det framför allt de ökande utgifterna inom socialsektorn, men även utgifter för att reparera skador på vägar i kommunen efter skyfallen i maj som gör en tillägs- och omfördelningsbudget nödvändig. (jk)

FastighetsKonsult ^{RFM}

TORG GATAN 3. TEL 2 9 0 6 6 – ledande mäklare och fastighetsvärderare –

Bostadshus vid Lönnstigen 1 i Östernäs, Mariehamn

Huset är uppfört i 1½ plan på gjuten platta 1997 och totala våningsytan utgör 209 m² inrymmande vindfång, hall, gäst wc, kontor, förråd kök, matsal, vardagsrum med kakelugn och grovkök/groventré på nedre våningen och övre våningen inrymmer allrum, fyra sovrum, badrum och bastu. K-märkt stenkällare och ett nytt växthus på tomten som är en välplanerad legotomt på 949 m². Vattenburen bergsvärme i hela huset. Centraldammsugare. Tillträde senast 15 februari 2008.

Utgångspris: 270 000 €uro.
Föfr: Markus Fellman Tel: 291497

Radhus vid Tallvägen 6 G i Östernäs, Mariehamn

Radhuset är uppfört i ett plan på gjuten platta 1968 och inrymmer vindfång, hall, nyrenoverat kök, matplats, tre sovrum vardagsrum, klädkammare, badrum renoverat ca 1997, källskåp, grovkök, pannrum, duschrum renoverat ca 1999, bastu, förråd och garage. Bostadsytan utgör 98 m² och ekonomiedelen ca 50 m². Altan och trädgård med västerläge. Vattenburen centralvärme från egen oljepanna. Bolagsvederlag 25 €/mån. Hembudsklausul i bolaget. Tillträde enligt överenskommelse.

Utgångspris: 210 000 €uro.
Föfr: Markus Fellman Tel: 291497

Bostadshus vid Björkvägen 25 i Godby, Finström

Huset är ett elementhus som är uppfört i 1½ plan 1982 inrymmande vindfång, hall, kök, vardagsrum med öppen spis, badrum och sovrum på nedre våningen och övre våningen inrymmer wc och tre sovrum. Bostadsytan utgör 100 m² och våningsyta 116 m². Uppvärmning via direkt elvärme samt eldning i öppna spisen. Egen hörntomt om 1850 m². Frittstående förråd och kallförråd/garage. Tillträde omgående efter köpslut. Renoveringsbehov föreligger.

Utgångspris: 110 000 €uro.
Föfr: Markus Fellman Tel: 291497

Villa Julius vid Kaptensgatan 18 i centrala Mariehamn

Huset uppfört i två plan jämte källarvåning på 20-talet och inrymmer fyra lägenheter om totalt ca 253 m² samt källarlokal om ca 66 m² samt öppen vind, källarförråd, tvättstuga, omklädningsrum, duschrum, bastu, wc och cykelförråd. I första våningen inryms lägenheter om två rum och kök, ca 64 m² och två rum och kök, ca 68 m² och i andra våningen inryms lägenheter om ett rum och kök, ca 43 m² samt 2 rum och kök, ca 78 m² + rymlig balkong. Legotomt 450 m². Fjärrvärme. Nya avlopp. Ny el. Två lägenheter är tomma. Källarlokalen och två lägenheter är uthyrda.

Utgångspris: 380 000 €uro.
Föfr: Markus Fellman Tel:291947

Bostadshus med 2 lokaler -vid Stenhuggarv. 6 på Klinten i Mariehamn

Huset är uppfört 1936-37 i två våningar på källarvåning. Byggnadsytan är ca 95 m² + farstu i nedre våningsplanet. Nedre våningen inrymmer vardagsrum, matsal, sovrum, kök, liten toalett samt gemensam hall och farstu. Vindsvåningen inrymmer allrum, ett större och ett mindre sovrum, kök, hall och renoverat badrum. Balkong mot norr. I källaren inryms pannrum, oljetankrum, svalt, matkällare, hobbyrum / förråd. Huset uppvärms med vattenburen centralvärme från egen panna. Vissa renoveringsbehov föreligger. Mindre garagebyggnad av enkel karaktär på tomten. Visning enligt överenskommelse. Tillträde 1 månad efter köpslut.

Utgångspris: 150.000 €uro.
Förfrågningar: Roger Karlsson tel 291496

Intresserad av våra övriga objekt? Besök oss på www.fk.ax

Söker du en skinnsoffa?

TREND Soffa 3-sits läder Florida sand,
L 226 cm, D 92 cm

EXMORE Soffa i Semianilin läder/spalt
L 220 cm

NORDIC Soffa 3-sits läder Fiumcino Brun,
L 215 cm, D 93 cm

MONROE Soffa 3-sits läder Derby spalt beige,
L 230 cm, D 97 cm

CLINTON Soffa 3-sits läder Derby creme
L 222 cm, D 95 cm

MESSINA Soffa läder 3+2 svart

BOLERO Soffa 3-sits läder Samba oxblod,
L 226 cm, D 98 cm

MODENA Soffa 3-sits läder brun,
L 216 cm, D 96 cm

SIENA Soffa 3-sits läder spalt Vit,
L 213 cm, D 98 cm

**Alla modeller finns
som 2- och 3-sits
och i flera färger**

**Soffa till jul –
snabbt och enkelt
med EM X-press!**

**Du får en
MATTA PÅ KÖPET
värde upp till 290€
vid köp av soffa!
Gäller tom 23/12-07**

ÅLANDS STÖRSTA INREDNINGSHUS

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÖPPET:
Måndag 9-19
Tisd-torsd 9-17.30
Fredag 10-17
LÖRDAG 24.11 10-16

**Skräddarsydda finansieringsalternativ med
Aktiiviraha!**
www.em.com

**Skönt att
komma hem.**

Nöje

Redaktör: Annika Kullman

Vill du få dansgolvet att gunga? På lördag kan det vara just du som spelar på Indigo.

Foto: JONAS EDSVIK

Spela själv på Indigo

■ På lördag är det dags för Stick It On, en alternativ dj-klubb på Indigo.

Konceptet går ut på att besökarna själva får spela den musik de önskar. Kvällen är uppdelad i bitar på 15 minuter, en kvart per man alltså.

”Det här är helt enkelt en möjlighet för dig att skapa lite solsken i människors hjärtan, få dansgolvet att skapa och ha roligt”, skriver krogen i ett pressmeddelande. Kontakta stickiton@records.ax för att anmäla dig. Glöm inte ett snajsig dj-namn. (ak)

”Ooa hela natten” till Park

■ På lördag spelar Rosa Körberg och Old Boys Rock’n Roll Band på Parks Bar.

Rosa är mest känd för sin hit ”Ooa hela natten” som toppade de svenska hitlistorna under 80-talet. Repertoaren består annars av musik från 50-, 60-, 70-, och 80-talen. (ak)

Drogfritt partaj på Mariepark

■ I kväll ordnas drog fria Club Ponti på Mariepark. Arrangörer är Pontus Grönberg och Simon Persson. Dj Nurbi står för musiken med god hjälp av Dj RK från Sverige.

Festen börjar 21.30 och håller på fram till 02. Åldersgränsen är 16 år.

Läs mer på www.ponti.nu. (ak)

Popiga artister i schlagerfestivalen

■ Nu är artisterna till den finländska schlagerfestivalen klara. Kandidaterna, som är tolv till antalet, tävlar om att få representera landet i schlager-EM.

De är Cristal Snow, Vuokko Hovatta, Jippu, Kari Tapio, Jenna (Bågeberg), Hanna Marsh, Kristian Meurman, Movetron, Mikael Konttinen, Ninja, Crumbland och Teräsbetoni. Deltagarna kommer att framföra en låt var.

De inhemska uttagningarna sker i februari. Den europeiska finalen arrangeras i Belgrad den 20-24 maj.

Fred säger:

Dan Jansén i Västerkalmare har byggt ett hus av halm, skrev Nyan i onsdags. Miljöfolk prisar Janséns intresse för hållbar utveckling, men han får även kritik: I ett press-

meddelande hävdar Bror Duktig att ett hus av sten är den mest hållbara lösningen, och att hans bror, Bror Lustig, har mycket bittra erfarenheter av just halmhus.

Annika Kullman:

Lyssnar på just nu: Justin Timberlake - Lovestoned (Tiësto Remix). Tiësto tog slutet av Justins låt och gjorde något så mycket större. En låt

som får en att glömma slasket utanför. En låt att dansa till. För övrigt... ska Åland 24 till SVT i helgen. Riktigt spännande.

Cajs fest. Festfixarna Sarah Ståhlman, Camilla Wikström, Jennifer Nymark och Alva Pennanen ordnar piratfest på hotell Elvira i helgen. Deras nybildade företag Cajs soner och företag.

Unga festfixare i startgro

Födelsedagen närmar sig och du vill ha en hejdunderande fest. Problemet är att du varken har tid eller lust att ordna den.

Lugn, bara lugn. Festfixarna i Cajs fest är här för att hjälpa dig.

På hotell Elvira i Eckerö pågår förberedelserna inför helgens piratfest för fullt. Vid ett bord sitter Camilla Wikström, Alva Pennanen, Jennifer Nymark och Sarah Ståhlman. Blott 17 år gamla är de nyblivna företagare.

Efter en kurs i Ung företagssamhet vid Ålands lyceum väcktes idén att starta eget. Att de skulle bli just festfixare verkar ha varit självklart från början.

Diskussionerna i inledningsskedet kretsade främst kring vem man skulle rikta sig till, privatpersoner eller företag. – Vi riktar oss till alla, säger Camilla Wikström.

Det betyder att de ordnar allt från barnkalas till 50-årsfester eller julbaluns åt företag. I konceptet ingår det mesta.

Namn: Alva Pennanen

Ålder: 17 år

Bor: I Lemland

Bästa partytipset: Gå till festen med en positiv inställning.

– Vi ställer i ordning, boka lokaler och underhållning, tar hand om inbjudningskort, enkla matlagning och städning efter festen. Vi får däremot inte servera alkohol eftersom vi inte fyllt 18, berättar Alva Pennanen.

Helgens piratfest är deras för-

Namn: Camilla Wikström

Ålder: 17 år

Bor: I Mariehamn

Bästa partytipset: Dans och bra musik.

sta. Hittills har 13 barn i årskurs 1-3 anmält sig men det finns ännu plats om det är någon som är intresserad.

– Vi ordnar skattjakt med priser, piratflaggor, barnen får komma utklädda om de vill och så får de specialdesignade piratpizzor, säger Jennifer Nymark.

Namn: Jennifer Nymark

Ålder: 17 år

Bor: I Mariehamn

Bästa partytipset: Gör något. Sitt inte och bli uttråkad utan rör på dig.

Till sin hjälp har de hotell Elviras ägare Ellinor Kullenberg. Hon ska vara deras mentor den första tiden.

– Jag ska följa tjejerna under 3-4 fester.

Kullenberg förklarar att det finns en tanke bakom att målgruppen är så bred som möjligt.

Namn: Sarah Ståhlman

Ålder: 17 år

Bor: I Jomala

Bästa partytipset: Var positiv och dra inte ner stämningen för andra.

– Det finns ingen ekonomi i barnkalas. Men gör man dem kanske man får göra mam-mornas 50-årskalas med.

Mycket jobb

Nu har de äntligen kommit förbi den första tidens pappjobb. Man har gjort upp

Malin Nyqvist, luciakandidat

Lyssnar på just nu: Albumet Origin med Soundtracks of Our Lives. Det är skön musik som känns kreativ.
För övrigt... hoppas jag på snö när det snart är lilla jul.

Emma Helén, luciakandidat

Lyssnar på just nu: The Killers och låten Read My Mind. Jag har väldigt blandad musiksmak men The Killers är mitt favoritband just nu.
För övrigt... så längtar jag till julen.

Volmar vet

Volmar vet att den mest musikaliska och samtidigt skäggigaste hunden är en **Joe Cockerspaniel**. Volmar hävdar att den mest populära byrackan i schlagerkretsar är en **Golden Reciever**. Slutligen är Volmar på det klara med att Jimi Hendrix hade ett husdjur: en **Chiu wah-wah**.

Nytt på dvd

Två uppföljare till riktiga storfiler hittar vi bland dvd-tipsen den här veckan.

Dessutom en film med Paris Hilton och en thriller som fått höga betyg av medlemmarna på hemsidan www.lovefilm.se.

Pirates of the Caribbean – Vid världens ände
Action

Tredje filmen om Will Turner, Elisabeth Swann och Jack Sparrow. Sparrow är tillfångatagen på Davy Jones spökskepp och Will och Elisabeth ger sig ut för att befria honom. Efter en stormig resa hamnar de i Singapore, där de konfronteras med den kinesiske piraten Sao Feng. På väg mot världens ände måste alla välja sida i en slutstrid, där inte bara deras egna liv står på spel, utan friheten för alla pirater.

– "Vid världens ände" saknar varken spektakulära scener, roliga detaljer eller trivsamt skådespeleri, men det kan inte sägas för många gånger: två timmar och fyrtioåttio minuters piratskoj gör att man lämnar salongen med transportsträckor och träsmak som bestående minnen, skriver TT Spektras recensent **Daniel Åberg** då han ger filmen en tvåa i betyg.

Bottoms Up
Komedi

Paris Hilton spelar huvudrollen i en societetskomedi om Owen som slevlar öl på sin pappas skabbiga och konkurshotade bar någonsans i en byhåla i USA. Som ett försök att rädda baren beger han sig till Hollywood för att vinna 10.000 dollar i en bartendertävling. Han misslyckas och beger sig istället ut på pengajakt i filmbranschen. Det får jobb på ett lökigt produktionsbolag, där filmpampens bortskämda dotter Lisa Mancini (**Paris Hilton**) strular till allting.

Det verkar vara omöjligt att hitta recensioner av Bottoms Up på internet. Undrar om det är ett tecken på en bra eller dålig film?

Den grymma leken
Thriller

Karriärkvinnan Alice möter av en slump den betydligt yngre Adam, och tar med honom som sin date på chefens galamiddag. Efter en passionerad kväll kör de hem genom en mörk skog, och stöter på en grupp män som brutalt misshandlar Adam och våldtar Alice. Händelsen sätter djupa spår i dem

båda, och de inleder en slags terapirelation. Tills den dag Alice får syn på en av gärningsmännen, och inser att de aldrig kan gå vidare utan en lika makaber hämnd.

Medlemmarna på www.lovefilm.se gillar "Den grymma leken". Hela fyra stjärnor är medeltalet av deras betyg.

Ocean's Thirteen
Action

Danny Oceans kompis Reuben Tishkoff blir lurad av Vegas mest hatade affärsman, Willy Bank, och stryker nästan med på kuppen. Ocean och hans gäng beslutar sig för att få Willy Bank på fall, med hjälp av deras gamla fiende Terry Benedict. Det handlar inte om pengar. Den här gången är det personligt.

– "Oceans thirteen" utlovar detsamma som "Pirates of the Caribbean" - och Bondfilmerna, underhållning som inte skär sig mot popcornen. Men här finns också en vilja att försöka uppehålla en egen stil, inte bara dåna på med våldigare specialeffekter och ruggigare skurkar för varje gång. Det finns lite glädje i detta publikbondfångeri, skriver DN:s recensent **Mårten Blomkvist** och ger filmen en trea.

Källa: www.buylando.se

FRÅGELÅDAN

Katja Wallén är 15 år och bor i Mariehamn med sin familj. Hon går i klass 9D på Övernäs högstadieskola och på fritiden brukar hon vara med kompisar. Den här veckan är hon gäst i frågelådan.

Vilken tecknad figur skulle du helst vilja vara och varför?

– Kenny i South Park, därför att man kan dö i varje avsnitt men ändå vara med i alla.

Vilken är din favoritlåt just nu?

– **Bonnie Taylor** med låten "Total eclipse of the heart".

Lucia eller stjärngosse?

– Det skulle vara trevligt att få vara Lucia.

Om du skulle sälja en kroppsdel, vilken skulle det vara och hur mycket skulle den vara värd?

– Mitt lår, det skulle vara värt 19,90 euro.

Vilken film har du sett flest gånger?

– Harry Potter III.

BMW, Volvo eller Lada?

– BMW, jag skulle inte kunna välja någon annan.

Finland eller Sverige?

– Finland så klart!

Vegetarian, vegan eller köttätare?

– Jag är vegetarian men planerar att bli vegan efter att jag flyttar hemifrån.

Hur vill du bli förförd?

– Alla sätt som finns.

Bästa jullåten?

– Busungarna med låten "Tomten jag vill ha en egen jul".

Vad är meningen med livet?

– Att födas, skaffa barn emellanåt och sedan dö.

När får du ångest?

– När jag inte har gjort läxan eller är stressad.

Vilket är dina favoritämne i skolan?

– Kemi och engelska.

Idol eller Du är vad du äter?

– Du är vad du äter.

Brunett eller blondin?

– Brunett för att jag är det.

TEXT & FOTO: NAYAB IKRAM (Prao)

Krönika / Linnéa Söderholm
Busstider och sommarnostalgi

Härom veckan satt jag mig på bussen från Västernäset en morgon klockan halv åtta för att ta mig hem till Strandsnäs en stund innan skolan började klockan nio. Och bussen stannar vid Magazin som vanligt och jag är helt övertygad om att jag inte behöver byta buss under den här turen eftersom jag inte har behövt byta de senaste gångerna jag har åkt.

Så jag sitter kvar utan en tanke på att det skulle kunna vara bussen som går till Klinten innan den far ner mot Strandsnäs.

Men nåääiiij siddu som min farmor skulle ha sagt, bussen jag sitter på kör såklart mot Klinten. Egentligen gör det ju inte så mycket eftersom jag har gott om tid men det är fruktansvärt frustrerande att ta fel linje. Det tar hela tio minuter extra innan jag är hemma.

Jag har blivit så förvirrad sen stadsbussen bytte turlista och jag vet att jag inte är den enda. Jag måste alltid tänka två gånger innan jag vet när bussen går från Magazin eller från busshållplatsen nära mig. Och både en och två gånger har jag gått

ut för jag trott att bussen kommer 20 minuter före. Att jag aldrig lär mig.

Men hursomhelst, där satt jag och förbannade mig själv över att IGEN ha tagit fel buss när vi åker ner mot Östra hamnen. Då ser jag i det svaga morgonljuset, de fyra vindkraftverken som står och snurrar på avstånd där på andra sidan. Nedanför dem ligger Lemböte.

Lemböte som var mitt hem under 12 dagar i månadsskiftet juni-juli i somras när jag var på konfirmandläger. De dagarna som förändrade mitt liv mest.

De dagarna som är någgra om de bästa i mitt liv.

De innebar nya vänner, sol, bad och volleyboll.

Men när jag var där var jag en riktig pessimist under de första dagarna och ville hem. Satt på rummet och lipade när mina föräldrar kom och for. Men när jag tänker efter så här i efterhand var det en underbar tid. Och jag skulle göra nästan vad som helst för att få, bara för en dag åka tillbaka och återuppleva vårt underbara läger.

Och mitt i allt när jag sitter och tänker tillbaka så håller jag på missar min busshållplats.

Så fort tiden går när man sitter och är nostalgisk.

fest riktar sig till både privatper-

open

både affärsplan och årsplanering.

– Det var mer arbete än vi trodde, berättar de.

Tipset till andra unga som är intresserade av att starta eget är att bara köra på.

– Det gäller att ta tag i saken och inte bara drömma, tycker Sarah Ståhlman.

Unikt företag

Camilla Wikström, Alva Penanen, Jennifer Nymark och Sarah Ståhlman tror att det finns en marknad för dem. Ålänningarna är som bekant ett festglatt släkte. Som jobbar mycket. Som kanske glatt lämnar över festförberedelserna i andras händer?

– Det borde finnas hur mycket som helst att göra, konstaterar tjejerna.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
 tfn 528 455

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tornroos@nyan.ax

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Jag skulle gärna spelat för en italiensk klubb, som Barcelona.
SPELAREN MARK DRAPER BLANDAR IHOP DET.

Futsal med 17 lag

■FUTSAL. I dag inleds det första åländska öppna mästerskapen i futsal, en inomhusturnering i ett litet fotbollsformat på handbollsmål. Totalt 17 lag är anmälda till turneringen varav sju damlag, tre motionsserielag samt sju herrlag.
Matcherna börjar i kväll 18.00 i Baltichallen och pågår fram till lördag kväll. Finalerna inleds i morgon klockan 18.15. Mer info finns på www.fotboll.aland.fi. (mt)

Ny styrelse leder hästförening

■HÄSTSPORT. Ålands hästavelsförening höll höstmöte i onsdags och tillsatte en ny styrelse. Till ny ordförande valdes **Kjell Mattsson** som har de nya ledamöterna **Nina Nyman-Johansson**, **Anders Holmberg** och **Ronald Eriksson** vid sin sida.
Återvalda medlemmar är **Mathias Sandberg**, **Michaela Eriksson** samt **Dan Björkroth**. Ny suppleant är **Bert Hellman** medan **Håkan Clemes** fortsätter på sin suppleantposition.
Vid mötet deltog 33 personer av drygt 200 medlemmar. (mt)

Maraton blev en dubbelsuccé

■FRIIDROTT. Arrangörerna för Åland Marathon & ½ Marathon har summerat evenemanget som ägde rum 28 oktober och kan konstatera att det blev en succé såväl sportsligt som turistiskt.
– **Janne Holméns** seger och hans fina tid gav eko och klarade många nyhets-trösklar. Deltagarantalet ökade rejält för fjärde året i rad och totalt deltog cirka 600 personer i evenemanget, som samlade 15 olika nationaliteter, säger **John Holmberg** i ett pressutskick.
Totalt gav arrangemanget 1.300 gästnätter vilket är ett led i en bred marknadsföring som skett bland annat via mässor i Stockholm, Helsingfors och London. Inbjudan delades ut i samband med Göteborgsvarvet, Stockholm Marathon, Helsinki Marathon, London Marathon, Lidingöloppet. Finlands stora resebyrå, Suomen Matkatoimisto hade även med Åland Marathon i sitt marathonprogram.
– Åland Marathons goda rykte har spridit sig sakta men säkert och det är viktigt, då konkurrensen är tuff, säger Holmberg och fortsätter:
– Stor del i det lyckade resultatet är även samarbetet mellan bransch, näringsliv, Mariehamns stad och Ålands landskapsregering. Ett bra bevis vad som kan uppnås via samarbete över gränserna, med Göteborg & co som en bra turistisk förebild. (mt)

DART
Klubb tävling, 20 november, 12 deltagare.
1) Ingo Snällström, 2) Anna Johansson, 3/4) Gun-Gerd Lindberg, 3/4) Stefan Björklund.

”Daja” besviken efter missat EM

FOTBOLL. 0–0 borta mot Portugal är en jättebedrift för det finska landslaget. Men en poäng räckte inte för att lösa in biljetten till slutspelet i EM.
– Alla var besvikna, inget snack om annat, säger Daniel ”Daja” Sjölund.

Finland ställdes mot Portugal på bortaplan i den sista kvalmatchen till EM som avgörs i Schweiz och Österrike nästa år. Seger var det enda som gällde för att det blåvita landslaget skulle få delta i slutspelet.
Men laget klarade bara av 0–0 och missade därmed festen. Samtidigt spelade Polen-Kroatien 2–2, vilket innebar att en uddamålsseger hade räckt för Finland.
Dagen efter matchen är ålänningen Daniel ”Daja” Sjölund trött.
– Vi reste hem i natt och jag har inte hunnit sova så mycket, så det är lite segt, säger han.
Och känslomässigt?
– Det är så klart tungt att missa när man är så nära. Men att bara ta en poäng borta mot Portugal är jättebra, men nu måste vi ju vinna.

Behövde tur

Trots de uteblivna målen, är Sjölund nöjd med lagets insats.
– Vi spelade som vi ville länge, och desto längre matchen gick blev de nervösa eftersom de behövde en poäng, säger han och fortsätter:
– Vi hade behövt lite tur på slutet. Vi skapade tryck och hade många hörnor, men vi hade behövt en boll som studerade rätt.
Din egen insats?
– Ganska mycket försvar. Jag tycker jag kom till många lägen och inlägg, men det var en svår match att spela. Det var svårt att hålla i bollen och fanns inte så många alternativ, så min insats var ändå okej för en sådan här match.
Stämningen i laget efter matchen var, naturligtvis, nedstämd.

– Alla var besvikna, inget snack om annat. Det var som med Djurgården (som tog lilla silvret i allsvenskan efter förlust mot Brommapojkarna i sista matchen, reds anm.), när det är så nära känns det extra synd att missa i den sista matchen. Men på det stora hela har vi gjort ett jättebra kval, så här nära har nog Finland aldrig varit, vilket gör att det känns extra tungt.

EM-drömmen lever

Hur Finlands a-landslag ser ut i framtiden är ännu oklart. Flera spelare har passerat 30-årsstrecket och beräknas kliva av. Därför vågar Daniel Sjölund inte sia framåt.
– Man trodde att flera skulle kliva av redan till det här kvalet, men så blev det inte, säger han.
Blir det EM-slutspel nästa gång, om fyra år?
– Vi närmar oss för varje gång och det vore kul att kunna fajtas om det och en jättstor grej för Finland. Så visst tror jag på det. Men vi får se vilka som fortsätter, just nu vet vi ingenting om varken spelare eller tränare.

Bra försvarsspel

Finland är bättre än någonsin och kan i goda stunder mäta sig

Besviken. Daniel Sjölund och hans lagkamrater i Finland missade EM-slutspelet med ett enda mål. Spelarna är besvikna, men ålänningen håller ändå EM-drömmen vid liv och siktar framåt. Foto: ANDREAS DIENERT

Fakta/EM-klara

Följande lag kvalade in till slutspelet i EM.
2 december lottas grupperna.

Världnationer:	Schweiz och Österrike.
Grupp A:	Polen och Portugal.
Grupp B:	Italien och Frankrike.
Grupp C:	Grekland och Turkiet.
Grupp D:	Tjeckien och Tyskland.
Grupp E:	Kroatien och Ryssland.
Grupp F:	Spanien och Sverige.
Grupp G:	Rumänien och Holland.

med topplag i Europa. Men samtidigt är laget ojämnt och har skördat flera onödiga förluster.
– Vi har ett jättebra försvarsspel, men det är klart det finns några matcher i kvalet vi borde tagit fler poäng i. Som Azerbajdzjan borta eller Serbien hemma som inte var någon höjddare. Och i vissa

matcher har vi varit riktigt bra och varit värda mer än 0–0.
Nu är årets EM-äventyr över för Sjölund och hans lagkamrater. För ålänningen gäller nu vila från fotbollen ett tag framöver.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Hodgson nöjd med insatsen

Finlands tränare Roy Hodgson var nöjd med kämpainsatsen mot Portugal och öste också beröm över sina adepter för kvalet som helhet.
– Det var en fin insats mot ett mycket bra lag, sade han till Canal plus efter 0-0-matchen.

– Vi visste att våra målchanser kommer via fasta situationer och via **Sami Hyypiä**, men vi lyckades inte. Oturligt nog spelade vi mot ett lag som var mycket bra både offensivt och defensivt.
Han konstaterade att spelarna var mycket besvikna, men menade att de borde vara stolta i stället.
– Jag är mycket nöjd med

kvalinsatsen. De har gjort ett utmärkt jobb. Självklart är jag missnöjd med att vi inte lyckades kvala in, men jag tycker inte att det går att kräva mer av spelarna.
Spekulationerna har gått heta om att Hodgson eventuellt ska skriva på ett nytt kontrakt. Det nuvarande går ut efter sommarens EM-slutspel, där Finland alltså inte är med.
– Jag och **Pekka (Hämäläinen)**, bollförbundets ordförande) talade om det tidigare, men då situationen varit så delikat kom vi överens om att diskutera ärendet först efter kvalet. Men jag vill inte ge några kommentarer i den frågan just nu, sade Hodgson. (FNB)

Grönvit igen. Samuel Barlay, som gjorde succé för sitt Sierra Leone i U17-VM för några år sedan, är klar för IFK Mariehamn. Igen. Foto: JONAS EDSVIK

Samuel Barlay tillbaka i IFK

FOTBOLL. Samuel Barlay representerade IFK Mariehamn år 2006 under en för honom skadedrabbad säsong. Han var utlånad från allsvenska laget Malmö FF och representerade den här säsongen Örgryte IS i Superettan. Nu kommer 21-åringen från Sierra Leone tillbaka till Mariehamn för spel i den grönvita dräkten. Klubben

har skrivit på ett tvåårskontrakt med mittfältaren/anfallaren. – Den här säsongen har Barlay spelat 18 matcher, varav 13 från start, och gjort fem mål för göteborgsklubben. Han var utlånad från Malmö men är alltså nu IFK:s spelare, rapporterar klubbdirektör **Peter Mattsson**. 2005 gjorde han fem matcher med MFF i Allsvenskan. (mt)

Tony Björk klar för VPS

■**FOTBOLL.** Tony Björk, lil-lebror till IFK Mariehamns anfallare **Andreas Björk**, har nu skrivit på för ligaklubben VPS. 24-åringen har nämnts som ett möjligt nyförvärv till Mariehamnsklubben, men stannar nu kvar i Vasa. Han har spelat för Vasa IFK i sex säsonger. Han var med redan när laget spelade i division II samt i de två senaste säsongerna i division I där han tillhört lagets viktigaste spelare. Björks kontrakt för VPS är 1+1 år. (mt)

Lyckade tävlingar för tekniska spelare

■**FOTBOLL.** Åtta ålänningar deltog i de nationella tekniktävlingarna i Vanda. Enligt Ålands fotbollförbund lyckades de flesta förbättra sina personliga rekord och var därmed nöjda med sina prestationer. Ungdomarna som deltog var **Felicia Lampén, Cajsa Wickström, Adelina Engman, Simon Holmberg, Simon Karlsson, Joel Thölix, Marcus Carlsson** samt **Daniel Boman**. (mt)

SPORTSKYTTE
Ålandsträffen
A20: 1) Fredric Olofsson ÅSSF, 2) Tom Mattsson ÅSSF.
A17: 1) Bo Liljeberg KSF, 2) Andreas Virtanen ÅSSF.
A15: 1) Anton Aprelev RS, 2) Petra Liljeberg KSF, 3) Albin Berglund RS.
MS14: 1) Elin Liewendahl ÅSSF, 2) Mathias Nordberg ÅSSF, 3) Jan Liljeberg KSF,

4) Mikael Nordas ÅSSF, 5) Ellen Mattsson ÅSSF, 6) Rickard Rosbäck ÅSSF.
MS12: 1) Christoffer Blomqvist ÅSSF, 2) Rafael Berglund RS, 3) Elin Abrahamsson ÅSSF, 4) Max Mattsson ÅSSF.
S10: 1) Maria Liewendahl ÅSSF, 2) Rasmus Rosbäck ÅSSF, 3) Julia Jansson ÅSSF.
NB12-14: 1) Otto Ranta ESF, 2) Vilho Mäkelä ESF, 3) Marcus Forsberg ÅSSF.

Sportens kom ihåg

■ ■ **ÅID/IF Åland-orientering:** Höstmöte på söndag vid Ålands Elandelslag 19.00.

■ ■ **ÅID:** Ordinarie höstmöte, torsdag 29 november 19.00, i Ålands Hotell & Restaurangskola, Mariehamn. Stadgeenliga förhandlingar, stipendieutdelning.

■ ■ **ÅID-skidor:** Vi åker till Högbo på skidläger 8-9 december. Juniorer betalar endast 25 euro. Anmäl dig senast fredag 30 november till Uffe 04573421606 eller Jens 0405139166. Alla med!

■ ■ **ÅSSF:** Viltmål cup 1 30+30 den 30 november 18.30 på Bredmobanan.

RIKSNYTT

Lantbrukarna får troligen 141-stöd även nästa år

Jomala-åker. 141-stödet som betalas ur Finlands egen budget är bara en bråkdel av alla stöd som lantbrukarna i Finland får. Foto: ERKKI SANTAMALA

BRYSSEL. Jordbrukarna i södra Finland ser ut att få sitt nationella 141-stöd åtminstone nästa år. Jord- och skogsbruksminister **Sirkka-Liisa Anttila (c)** säger att stödsumman skulle bli densamma som i år, 93,9 miljoner euro.

Det nåddes ändå ingen enighet i sin helhet om 141-lantbruksstödet för södra Finland i förhandlingarna mellan Finland och EU-kommissionen i Bryssel på torsdagen. Minister Anttila sade efter sina förhandlingar med EU-kommissionären **Mariann Fischer Boel** att förhandlingarna försätter nästa vecka. Anttila uppgav att Fischer Boel redan godkänt stödnivån för nästa år. Kommissionen har ändå inte bekräftat uppgiften.

Parterna är ännu inte överens om hur snabbt stödet ska sänkas. Också frågan om stödperiodens längd är fortfarande olöst. Finland skulle vilja ha klarhet i stödets nivå ända fram till år 2013. Kommissionen vill att stödet ska sjunka år för år, eftersom den anser att det är fråga om ett temporärt arrangemang. Finland anser att 141-stödet är permanent. Men bägge parter har redan helt tydligt visat en vilja att lösa tvisten, som svällt ut till en enorm principfråga. Både Anttila och kommissionens sida betecknade stämningen som positiv. – Vi uppfattar en del framsteg från Finlands sida, men de måste göra ytterligare en

aning, sade en talesman för Fischer Boel till FNB.
MTK avvaktar
141-stödet som betalas ur Finlands egen budget är bara en bråkdel av alla stöd som lantbrukarna i Finland får. Det är ändå fortfarande viktigt i synnerhet för svin-och broileruppfödarna. Finland har föreslagit att stödet skulle krympa med omkring en femtedel fram till år 2013. Kommissionen kräver en kraftigare nedskärning, inte minst efter år 2010. En kompromissökssannolikt i stödet för mindre gynnsamma naturförhållanden, som täcker hela EU. En del av minskningarna i 141-stödet kunde kanske ersättas med det här stödet. Lantbrukarnas intresseorga-

nisation MTK avvaktar fortfarande. Så värst mycket bedömningar kan man inte göra, eftersom man inte vet så mycket ännu, anser chefen för MTK:s Brysselkontor **Tapio Kytölä**. Anttila ska informera representanter för lantbrukarna om situationen på fredag. Tidigare har lantbrukarna inte varit redo för stora eftergifter. Anttila vill inte säga om hon vid behov driver igenom en lösning som inte duger åt lantbrukarna. Hon erinrade i varje fall om att hon i första hand ansvarar för sina beslut inför statsrådet och riksdagen, inte lantbrukarnas intresseorganisationer. – En gemensam lösning strävar vi förstås efter, betonar hon. (FNB)

Ekonomi

Pop i hela landet. Fylla batonger, som denna åländska variant, är populär färdigmat i Finland. Det visar ny statistik. Arkivfoto: JAN KRONHOLM

Färdigmat säljer bra i i Finland

HELSINGFORS. Allt fler finländare äter färdigmat. Uppvärmningsklara matportioner säljer bäst, medan till exempel pizza minskar i popularitet.

mot var pizzorna, pirogerna och pastejerna inte längre lika populära, enligt marknadsundersökningsbolaget Nielsen. Listan över den populäraste färdigmaten toppas fortfarande av bland annat lever- och makaronilådor, olika frestelser samt köttbullar. Förbundet tror att färdigmatens ökade popularitet beror på att konsumenternas behov har förändrats samt på att färdigmatens kvalitet har blivit bättre. (FNB)

Åländska aktiekurser

22 .11.2007	KÖP	SÄLJ	DIV.
M:hamns tryckeri	600,00	1.000,00	45,00
M:hamns parti	1.800	–	100,00
M:hamns telefon	-	2.450	92,00
Eckerö rederi ab	41,00	42,00	1,50
Hildegaard	52.000	-	3.000
C Rundberg	115,00	130,00	2,00
ÅTT	70,00	90,00–	1,00
Alfa	20.000	22.000	1.000
HELSINGFORSBÖRSEN			
Birka Line A	16,76	17,08	–
Birka Line B	15,70	16,09	–
Nordea	11,10	11,11	0,49
Nokia	25,94	25,95	0,37
Viking Line	41,00	41,80	0,55
ÅAB A	33,50	35,50	1,00
ÅAB B	26,50	26,608	1,00

Det är fortsatt turbulent och osäkert på börserna, konstaterar **Yngve Söderlund** på Ålandsbanken. Gårdagen var i alla fall litet bättre med en uppgång på 0,5-1 procent på Helsingforsbörsen sent på eftermiddagen. Dollarn noterades för ett nytt lägsta värde gentemot euron. Den närmade sig i går 1,49. En euro kostar alltså just nu nästan 1,5 dollar. När dollarkursen var som starkast kostade euron 0,82 dollar. Söderlund konstaterar att svängningen är stor men säger att det inte är unikt att världsvalutorna rör sig så pass mycket i förhållande till varann i cykler på 10-15 år. Orkla låg i går på 96,20 Nkr.

Debatt

Golfbana eller motorbana?

■**Om nu** en golfbana är så lönsam då är det väl inga problem för rederierna, Wiklöf-koncernen o.s.v. att bygga en sådan?

En motorbana har sedan länge haft folkets stöd. 2000 namnunderskrifter (väljare) på den senaste listan om jag inte minns fel. Vilken anläggning som ger mest besökare och mest samhällsintäkter är omöjligt att avgöra på förhand.

Men en motorbana där alla fordon körs på biobränsle skulle garanterat ge mer positiv publicitet och uppmärksamhet för Åland som turistmål än en golfbana till. En världsnvyhet faktiskt!

Och glöm nu inte att motorsport omsätter oändligt mycket mer pengar än golf.

”2-1 eller 3-0 ?”

Jag struntar

Å jag struntar i Godbymässan
Å jag struntar i Köpmannamässan med.
Till den sistnämnda har jag varit bara en gång
Det var för tjugu år sen.
Och för resten
Kom jag inga frivilligt, då heller.

Å Julgatans öppnande
Går Jag en stor omkrok förbi
Å jag struntar i julhandeln
Å de få gånger jag var i Stockholm
Köpte jag inte ens ett frimärke
Bara lite mat
På dit och hemresan.

Å jag har aldrig varit på Mallorca
Las Palmas eller Grekland
Å inga har jag varit i Thailand
Å inga Vietnam heller
Å inga längtar jag dit heller
Å inga har jag bil heller
Å för resten har jag inga råd...

Poeten Sixten Jansson

➤ AUKTIONER

AUKTION

Breidablick

Söndag 25/11 kl. 14.00
Måndag 26/11 kl.19.00

Visning 1 timme innan bägge dagarna

Se utförligare annons sidan 11

Nordiska Auktionsbyrå
tel. 37786 gsm 0457-3434300

➤ SÄLJES

Bostadshus i södra Mariehamn

Byggt 1990, 164 m² bostadsyta i två våningar

5 rum och kök, bastu, 2 badrum, grovkök, klädkammare, kakelugn, värmeåtervinning samt garage med förråd.

Visning enligt överenskommelse.
Tel. 040 573 5632 vard. efter kl. 17, veckoslut även övriga tider.

➤ ÖVRIGT

Ålands landskapsregering

TRAFIKMEDDELANDE

På grund av trumarbete är bygdeväg 762 ÖVERBODA – KYRKAN i Kökar kommun avstängd för trafik måndagen den 26 november från kl. 12.00 till onsdagen den 28 november 2007 kl. 8.00.

Avstängningsplatsen är belägen vid HAMNÖ BRO. Trafikavdelningen

Trafikförbud. ms Turella, som år 1998 fick estnisk flagg och samtidigt döptes om till ms Fantaasia, fick förra veckan trafikförbud av fartygsinspektionen i Göteborg. Foto: VIKING LINE

Tallinks färja ms Fantaasia, som en gång i tiden byggdes för Viking Line och då gick under namnet Turella, ligger för tillfället i Göteborg med trafikförbud sedan Sjöfartsinspektionen hittat en rad allvarliga fel på fartyget. Färjan ägs numera av samma rederi som i förlängningen är samma rederi som ägde ms Estonia som sjönk 1994.

ms Fantaasia skulle ha lämnat Cityvarvet i Göteborg torsdag förra veckan för att chartrad av ett norskt rederi sätts in på

rutten Hirtshals-Strömstad-Langesund. Men sjöfartsinspektörerna hittade arton fel, varav tolv så allvarliga att vart och ett varit nog för att ge fartyget trafikförbud. – Vi tänker inte låta den gå i trafik, säger överinspektör Christer Ingelsten på Sjöfartsinspektionen till GT. Bland de allvarliga fel man hittade märks särskilt att beredskapsbåten inte går att sjösätta, att högtalarsystemet inte fungerar och att fartygets vattentäta dörrar inte hölls stängda. Dörrarna har till uppgift att dela in färjan i olika zoner, så att vatten inte

sprider sig och åstadkommer slagsida om färjan springer läck. – Slår den på sidan eller går på grund, då sjunker den, säger förste fartygsinspektör Håkan Ågård till GT.

Estland godkände den
De estniska myndigheterna godkände färjan så sent som i juni. I mitten av oktober anlände färjan till varvet i Göteborg för inspektion, där man alltså en månad senare underkände den många gånger om. Fartyget, som byggdes 1979 av Wärtsilä för Viking Line, ägs numera av estniska rederiet Tal-

link, som år 2.000 köpte Estline, som i sin tur ägde haverifärjan Estonia. I oktober 1988 gick Turella sin sista tur för Viking Line mellan Kapellskär, Mariehamn och Nådendal innan den såldes till Stena Line. För tio år sedan sålde Stena Line färjan till det estniska rederiet, fjöl var hon utchartrad och gick på Medelhavet och skulle nu ha tagits i bruk av norska rederiet Nye Kystlink. Enligt Nye Kystlink ska alla fel vara åtgärdade innan Fantaasia går i trafik. LINA ANTMAN lina.antman@nyan.ax

➤ ÖVRIGT

Vi har sökt nya hem ganska länge nu

Kattfröken, 6-månader, social och hundvan.

Hankatt 5 år, kastreerad, van både inne och ute.

Läs mer om oss på www.djurskydd.net eller RING JOURTELEFONEN 0457 3424 850
vardagar 19-21, samt helger 10-13
OBS! Jourtelefonens öppettider är ändrade!

Ålands djurskyddsförening rf.
Nya Åland

Dömda för osurrad last

■Två personer har i två skilda mål dömts till böter för att de har äventyrat trafiksäkerheten genom att inte säkra sin last. I det ena fallet handlar det om en man som i juni 2006 transporterade en glasdörr och virke öppet och osäkrat på ett lastbilsflak i stan och på Godbyvägen. Flaket saknade bakstycke och åklagaren ansåg därför att det fanns risk för att lasten skulle falla ut under färden. Tingsrätten höll med och domen blev 6 dagsböter a 93 euro, det vill säga 558 euro. I det andra fallet åtalades en man som förra hösten körde osäkrade ensilagebalar på ett öppet och överfullt traktorslöp i Lumparland. Han dömdes till 6 dagsböter a 106 euro eller totalt 636 euro. (tt-s)

➤ MÖTEN

HÖSTMÖTE

och Runda bordet-diskussion
stadshuset foajé torsdag 29.11
Kl. 19 stadgeenliga förhandlingar
Kl. 19.30
VANN MILJÖN?
Servering.
Alla intresserade välkomnas!
www.vattenskydd.ax

Nya med i studentlivet

■Åländska studentföreningen i Helsingfors (ÅSFH) valde i tisdags ny styrelse. Isabell Mattsson sitter kvar som ordförande, till sekreterare valdes Kasper Sundström, skattmästare Bethina Bergman, programchef Stefan Sjölund. Övriga styrelsemedlemmar är Lynn Grunér, Sofie Eriksson, Martin Granlund och Emily Grunér, samt suppleant Anna Abrahams-son. Under det kommande studieåret kommer man förutom att ordna olika samkväm för sina medlemmar, också att bland annat göra riksdagsbesök och tillsammans

La Strada har vinterstängt

■Restaurang La Strada kommer att hålla stängt i vinter. Främsta orsaken är att man har så litet utrymme för sin restaurangverksamhet när det blir kallt och uteserveringen försvinner. – Det är svårt att få lönsamhet i verksamheten om det inte finns plats för kunderna, säger ägaren Elof Donning. Några problem med att få tillräckligt med kunder har man däremot inte.

Rattfull lämnade bilen i diket

■I tisdags fick polisen in en anmälan om en bil som kört av vägen i Lemland Söderby och som sedan övergetts. Det låg också elkablar på vägen.

med Åländska studentlaget i Åbo hålla en presentation av studier i Finland i Ålands lyceum. – Och i dag fredag kommer vi också att sitta, eller äta middag och festa, tillsammans med de åländska studenterna i Åbo. Det ska bli trevligt, säger den nygamla ordföranden. Studentföreningen har i dag omkring 30 medlemmar och antalet ökar för varje år. – De senaste åren har det ökat stadigt. Och i år kom det tio nya studerande till Helsingfors, vilket är några fler än vanligt och det välkomnar vi ju. (la)

– Nej, absolut inte. Vid lunch har det varit väldigt stort tryck på restaurangen, men problemet är att många har tvingats vända i dörren eftersom de inte fått plats. Lunchtiden är kort, och finns det inte utrymme för tillräckligt med kunder går det helt enkelt inte ihop. För tre veckor sedan slog man igen dörrarna för vintern, men besvikna stamgäster kan trösta sig med att restaurangen öppnar igen till våren. (la)

TV-programmet

fredag 23 november

7.00 Gomorron Sve-rige [67595633]
10.30–12.00 UR-program [886014]
13.00 Rapport [47965]
13.05–13.35 Bakom kulisserna på zoo (R) [680052] Dansk djurserie.
15.00 Videokväll hos Luuk (R) [31149]
16.00 Argument (R) [35965]
17.00 Rapport [56287]
17.10 Gomorron Sverige [413526]
 Sammandrag från morgonen.
18.00 Plus (R) [8675]
18.30 Solens mat (R) [6694]
19.00– Bolibompa [7762]
 19.00 Hotell Kantarell [507]
 19.30 Fåret Shaun [60033]
 19.35 Häxan Surtant [711385]
20.00 Bobster: Barda [491]
20.30 Rapport med A-ekonomi [762]
21.00 Säsongsavslutning: Doo-bidoo [82859] Del 12 av 12. I kväll ställs Rigmor Gustafsson och Peter Jöback mot Malena Ernman och Claes Malmberg.
22.00 Predikanten [71743]
 Svensk kriminalserie från 2007. Patrik Hedström och hans kollegor har tre olösta kvinnomord på halsen och ytterligare en ung kvinna saknas. Del 2 av 2.
23.00 Blodspår [7791694]
FILM Amerikansk kriminalfilm från 2002. Den pensionerade FBI-agenten McCaleb, som nyligen genomgått en hjärttransplantation, anlitas av en kvinna för att undersöka mordet på hennes syster Gloria, som råkar vara kvinnan vars hjärta McCaleb har i sin kropp. Bredbild. I rollerna: Clint Eastwood, Jeff Daniels, Anjelica Huston. Regi: Clint Eastwood.
0.50 Rapport [6881182]
1.00 Kulturnyheter (R) [3677298]
1.10 Svensson, Svensson (R) [8696863]
 Svensk komediserie från 2007. Del 9.
1.40 Grotesco (R) [3951057]
 Svensk humorserie från 2007. Del 4.
2.10 Loretta [2493163]
FILM Am drama från 1980. Biografi över countrystjärnan Loretta Lynns liv. Bredbild. I rollerna: Sissy Spacek, Tommy Lee Jones, Levon Helm.
4.10–8.00 SVT24 [96530705]

10.00–17.00 24 direkt [33564410]
17.20 Kroppens musik (R) [7881304]
18.20 Nyhetstecken [8517762]
 Nyheter på teckenspråk.
18.30 Oddasat [10101]
 Samiskspråkiga nyheter.
18.45 Utiset [2820830]
 Finskspråkiga nyheter.
18.55 Regionala nyheter [9021675]
19.00 Rapport [80385]
19.15 Go'kväll [811439]
 Magasin. Tips på aktuella böcker och filmer. Artist: Cyn-dee Peters. Middagsvärd: kriminologen Leif G W Persson.
20.00 Kulturnyheter (R) [36588]
20.10 Regionala nyheter [4504830]
20.30 Närbild [6323]
 Intervjuserie. Gäst: Mikael Persbrandt.
21.00 Norman Mailer: Mitt liv [78168] Ett porträtt av författaren Norman Mailer. Amerikas enfant terrible, med anledning av hans bortgång. Vid 24 års ålder slog han igenom med romanen ”De nakna och de döda”, men mest blev han känd som en skarp kritiker av det amerikanska samhället. Kvällens porträtt visar en författare som hann gå igenom mycket i livet men som aldrig förlorade sitt sinne för humor.
22.00 Aktuellt [4588]
22.30 Musikbyrån [3859]
 Musikmagasin. Del 4 av 6. Om den svåra konsten att förvalta sin karriär. Innan många artister ens hunnit säga ordet ”fullängdsalbum” så är de redan passé. Därför är det allt viktigare för artisterna att själva vara medvetna om hur de odlar sina karriärer. Medv bl a: Animal Collective, Thurston Moore och Oneida. Bredbild. Programledare: Magnus Broni.
23.00 Sportnytt [60168]
23.15 Regionala nyheter [9435830]
23.25 The wire [8544526]
 Amerikansk kriminalserie från 2006. Del 10 av 13. A new day.
0.25 Studio 60 on the Sunset Strip (R) [8992182] Am drama-serie. Del 13.
1.10 Gunnels gröna (R) [1290237]
1.40–2.40 Slutet på historien (R) [2404163] Skrivartävling.

7.30 Beverly Hills [2599965]
8.25–8.55 Home and away [9923965]
9.55 Montel Williams show [7201694]
10.50 Våra bästa år (R) [5209762]
11.40 Oprah Winfrey show (R) [6787965] Amerikansk prat-show.
12.30 Rachael Ray [1795656]
13.25 Momento [7175385]
13.50 Våra bästa år [6035781]
14.40 Oprah Winfrey show [1661149]
15.35 Cityakuten [3687762]
16.30 Nanny [112236]
17.00 Allt för byn [884236]
17.55 Simpsons [523588]
18.25 Simpsons [537781]
 Amerikansk tecknad komediserie 1992–93. Del 1 av 22.
18.55 Scrubs [990236]
 Amerikansk komediserie från 2004.
19.25 Update [3162588]
19.30 Spider-man [5743781]
FILM Amerikansk action från 2002. Peter får övernaturlig styrka och en spindellik förmåga att hålla sig fast på vilken yta som helst efter att ha blivit biten av en spindel. Peter tänker använda sina nya krafter till att bekämpa brott. I rollerna: Tobey Maguire, Kirsten Dunst, James Franco.
21.55 Update [9147743]
22.00 Extra Extra! (R) [226878]
 Svensk underhållning från 2007. Schlagerkungen Christer Björkman möter radiodrottningen Titti Schultz i kvällens tungviktsmöte i humor.
22.30 Be cool [1578033]
FILM Amerikansk komedi från 2005. Chili Palmer har tröttnat på filmbranschen. När en vän skjuts ihjäl, erbjuder han änkan hjälp. I rollerna: John Travolta, Uma Thurman, Vince Vaughn. Regi: F Gary Gray.
0.55 With honors – lära för livet
FILM [3840960] Amerikansk drama från 1994 med Joe Pesci, Brendan Fraser, Moira Kelly.
2.55 Där mitt hjärta finns [8426095]
FILM Amerikanskt drama från 2000.
4.55 Home and away [2970340]
5.20–6.05 Ricki Lake [4989160]

6.30 Äntligen hälsa – yoga (R) [5592694]
6.50 Nyhetsmorgon [90182753]
11.00 Nyheterna [750548]
11.05 Efter tio [7750641]
12.00 Nyheterna [174236]
12.05 Efter tio [2611168]
12.30 Jackpot [1726526]
13.25 Hem till gården [970897]
13.55 Nyheterna [2125548]
14.00 Direkt: Dagens rätt [746217]
14.30 Nya tider (R) [754236]
15.00 Doktorn kan komma (R) [392830]
15.50 Nyheterna [4880965]
15.55 Dawson's Creek [3120859]
16.45 Kung av Queens (R) [4916781]
17.15 Tredje klotet från solen (R) [5967385]
17.40 Will & Grace (R) [592878]
18.05 That '70s show (R) [980859]
18.35 Deal or no deal [347120]
 Svenskt underhållningsprogram.
19.05 Keno [3173694]
19.10 Deal or no deal [334491]
 Svenskt underhållningsprogram.
19.30 Ekonominyheterna [641743]
19.45 Lokala nyheter [868033]
20.00 Nyheterna [204656]
20.30 Postkodmiljonären [236255]
21.00 Idol 2007 [288878]
 Svenskt underhållningsprogram från 2007. Del 23 av 25.
22.30 Fredag hela veckan [216491] Svenskt humorprogram från 2007. Del 8 av 10. Första akten.
23.00 Nyheterna [920897]
23.25 Idol 2007 [6158101]
 Resultatet redovisas. Även 25/11.
23.40 Fredag hela veckan [1672217] Andra akten.
0.15 Jordan, rättsläkare [4870863]
1.05 Greve Dracula [7513637]
FILM Am skräckfilm från 1979 med Frank Langella, Laurence Olivier.
3.05 Grace Quigley [4038873]
FILM Amerikansk komedi från 1984 med Katharine Hepburn, Nick Nolte.
4.35 Love and treason [4868502]
FILM Amerikanskt drama från 2001.
6.05–6.40 Lättlagat (R) [72890569]

6.00 X3M: God morgon med A-laget
10.00 Ramp om historia
10.30 Zon5: Station T (R)
11.00–11.30 En mobbningsfri skola (R)
 Mobbing i skolan är ett gemensamt problem.
16.40 Arkivpärlor (R)
 Karl Sahlgrens ”En zigenarfamilj i upplösning” från 1971.
17.14 Kortnytt
17.15 Zon5: Station T (R)
 Tom och Station T försöker hitta den perfekta högstadieläraren. Underhållning av högsta klass, dessutom nyheter och en nypa dolda fakta.
17.45 Buu-klubben: I Mumindalen
 Vintergäster.
18.15 Tv-nytt
18.30 Obs
19.00 Strömsö mat med Michael och Matias
 Matlagningsserie. Mästerkocken Michael Björklund och Matias Jungar reser runt i Norden på jakt efter de bästa råvarorna och bjuder på lustfylld matlagning med stor kärlek till det nordiska köket. Textat.
19.30 Seportaget: Tamaras stall (R)
 – Som 27-åring tänkte jag att det vore underbart att börja dansa, men jag kände mig för gammal. Men nu vid 71 är jag inte det, säger Ritva.
20.00 Tv-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 Mäklarna
 Svensk dramakomediserie. Del 12 av 12.
20.55 Nynne
 Dansk dramaserie från 2006. Del 2 av 13.
21.40 Live från Abbey Road
 Brittisk musikserie. Vi besöker den berömda inspelningsstudion Abbey Road i London. Del 7 av 12. The Kooks, Wynton Marsalis, Muse.
22.25 Dokumentären: Vägen till Pärleporten
 Svensk dokumentär. Följer Ingvar, före detta drogmissbrukare, under tre år.
23.20 Kvällsnytt
23.25 Oddasat
23.40–0.25 Eftersnack

Åland 24 ger dig nöjeshelgen!

På webben och IPTV
www.24.ax

TV ÅLAND
INFOKANALEN

Ars longa!
 ”Konsten består”. Men den bestående åländska konsten finns inte på Åland just nu. Den är på språng! Tv Åland berättar var.
 På kvällen kl 20.00 över Smedsbole.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Kjell Brändström. **6.50** Beträktelse. Av Bengt Malmberg. Även 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.02** Musikaletten: Världsmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till den sista delen av sagan om Barnen som önskade så att det förslog, skriven av Hjalmar Bergman och uppläst av Astid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt sänds i dag 12:30. **10.00–14.00** Mittpådan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Evenemangstips. Även 18:15. **12.15** Kulturen. Även 17:45 och söndag 9:15. **12.30** Sagostunden. Samtliga avsnitt av sagan om Barnen som önskade så att det förslog, skriven av Hjalmar Bergman och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt representeras. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Veckans gäst. Programledare Tom Wiklund. Även lördag 13:00. **14.00** Ålandsnytt. **14.03–16.00** Firarmix. Programledare: Leif Sundberg. Ring direkt till programmet 17855, messa 0457-0017855, faxa 26520. Förhandshälsningar: Ring 26 060, e-posta: firarmix@radiotv.ax, postadress PB 140 22101 Mariehamn. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Firarmix fortsätter. **16.00** Aktuellt. **16.10** Åland i dag. Programledare: Tommy Karlsson Ravström. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. **17.00** Ålandsnytt. Även 19:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik. **18.15** Evenemangstips. Repris. **18.20** Musik. **18.30** Gäst i Gomorronstudion. Repris från Gomorron. **18.40** Musik. **19.00** Ålandsnytt. Från 17:00. **19.10** Åland i dag. Från 16:15. **20.00** Ålandsnytt. Från 18:03. **20.03** Åland i dag. Från 17:10. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris. **5.30** Musik.

Se det med egna ögon!

www.24.ax

5.55 Ettans morgon-tv [11518656]
9.15 The royal (R) [4326385]
10.05 Nöjesråvarna [3460507]
10.30 Kungskonsumenten [1946]
11.00 Tv-nyheter [32052]
11.05 Tillbaka till Aidensfield [9262694]
12.00 Dagens rubriker [53385]
13.00 Tv-nyheter [32033]
13.05 Prisma Studion [675120]
13.35 Nationallandskap: Sund [4126304]
13.45 A-talk [1407014]
14.30 Läkarna [4694]
15.00 Tv-nyheter [69588]
15.05 Diagnos: Mord [2300507]
15.55 Ordbooken [9895217]
16.00 MOT [6439]
16.30 En sann historia: Rastlösa själar [1526]

17.00 Tv-nyheter [95965]
17.08 Tillbaka till Aidensfield [300952830] Brittisk drama-serie.
18.00 Tv-nyheter och väder [3743]
18.30 Naturstund: Vi manguster [73994] Gudmor. Flowers nya ungar tas emot med öp-

pen famn. Men hur går det för Mozarts ungar som snart kommer att födas?
18.55 Waterloo Road – skolliv [960859]
19.50 Hemhamnen [6804976]
 Jaakko Selins gäster är Tellerovo och Pentti Turunen som levde 12 år i Schweiz som lärare-föräldrar. Heta och Mika Merikanto klättrar i Alperna, Schweizfödde Peter Dörig lagar raclette.
20.30 Tv-nyheter och väder [71149]
 Finsk text på text-tv 335.
20.55 Sporttrutan [4602930]
21.00 A-zoom [439]
21.30 Monster-In-Law [5407439]
FILM Amerikansk komedi från 2005. I rollerna: Jennifer Lopez, Jane Fonda, Michael Vartan.
23.10 Tv-nyheter [4079304]
23.15 Tyst vittne (R) [6110491]
0.45–0.55 Euronews [6884279]

6.00 Dolt ord [38526]
7.00 Trägespel [67014]
8.00 Tellus-frågesport [7781526]
8.50 Gänget och jag [7598410]
9.15 Regionala nyheter [2052156]
10.35 Hjärtan i brand [2271033]
11.00 Öl, kvinnor och tegel! [43410]
12.00 En utlandsfinländare berättar [1694]
12.30 Den rätta frågan [2781]
13.00 Uteliv: Vildmark – upp-täckaren [3410]
13.30 Fiskedrag [30526]
13.55 Helan & Halvan: Det bästa [8426156]
14.00 Gympa: för nack- och axelpartiet [4526]
14.30 Ögonvittnet: Tjuvjakt [9217]
15.00 Monsterstallet [76101]
15.50 Derrick [4629472]
16.50 Svängiga djur [3477878]
16.55 Svängiga djur [3476149]
17.00 Postis Per [7728]
17.30 Lilla tvåan [3255]
18.00 Den rätta frågan [24304]
18.25 Hjärtan i brand [5516897]
18.50 Tv-nyheter [2845149]

19.00 Regionala nyheter [40174]
19.10 Sporttrutan [5505675]
19.15 Tvåans höstväder [5502588]
19.20 Kameran går runt [689746]
19.40 Vildmark: fiske [437025]
 Fiskeutfärden i Klippiga bergen fortsätter i tecken av Förenata staternas bästa fiskevatten och vilda regnbågar.
20.05 På riskgränsen: Gigantiska byggen [723255]
21.00 Fatta micken [27675]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [9810588]
22.05 Den hårda lagen: Specialenheten [3814439]
22.50 Eurodeckaren: Rosa Roth [881694]
0.20 Tv-spelet OK – den rätta frågan [5500647]
2.00 Tellus-frågesport [4872434]
3.00–4.00 Sudoku [4876250]
4.00 Mikämikä-tpeli [4892298]
5.00 Sudoku [4863786]

6.25 Godmorgon Finland [56228762]
9.10 Vad ska vi äta i dag? [1283033]
9.15 Hollyoaks [8907830]
9.45 Bildspelet [20286385]
10.20 Emmerdale [1646236]
10.50 Nöjesnytt [7462385]
11.00 Köpkanalen [6880694]
13.10 TOP5-frågesport [130588]
13.40 Syster och syster [341656]
14.05 Yugioh! [500323]
14.35 Kevin Hill [4339385]
15.30 Matstället [494743]
15.45 TOP5-frågesport [6999410]
16.05 Lejongapet [5148033]
17.00 De vackra och de djärva [708930]
 Amerikansk dramaserie. Är det så, Ridge, att livet börjar på läpparna?
17.25 Vad ska vi äta i dag? [9602588]
17.30 Emmerdale [488781]
 Brittisk dramaserie.
18.00 Storstädning [489410]
 Den brittiska dokusåpan med städgenierna Kim Woodburn och Aggie MacKenzie gör rent i Storbritannien.

18.30 Bostadsmarknaden [464101]
 Råd och tips till byggare, inredare, reparatörer och husköpare. Programvärdar är Jorma Piisinen och Ari Lahti.
19.00 Sjuans nyheter [936323]
19.15 Kauppaliehtis ekonomiska nyheter [780762]
19.25 Dagens väder [6289507]
19.30 Dolda liv [571830]
 Finsk dramaserie. Kari tackar nej till en gratis lunch.
20.00 Bästa bantaren [297491]
21.00 Shark [828385]
 Amerikansk dramaserie. Gamla fall.
22.00 Tians nyheter [759236]
22.20 Resultatrutan [1273743]
22.30 Keno [399878]
22.31 Månadens bästa sekund [100399878]
22.35 Die Hard [5772052]
1.05 Sanning eller myt [5432182]
2.05 Nöjesnytt [2842786]
2.15 Vinstpotten late night [6697415]
3.15–6.00 Den rätta [34173298]
6.00 Den rätta [8488705]

Nyankortsvinnare:
Lena Alm Mariehamn
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

” Snälla bilister. Börja använda blinkers innan det händer något.

MESSARE

Var finns visionerna inom åldringsvården?

■**Kan bara** hålla med ”När-vårdare som tröttnat”. Är så urbota trött själv att stängas med en uråldrig ledning utan visioner.

När man anställer människor inom åldringsvården, verkar det inte spela så stor roll vad denna person har för bakgrund eller utbildning. Huvudsaken det är någon som kommer och gör jobbet. Hur blir det gjort då?

Ibland kommer det en riktig pärla som tänker och klarar jobbet med hjärna och hjärta, men lika många gånger kommer någon som aldrig jobbat med människor förut, inte kan språket eller tycker att det ”inte hör till ens befogenhet att utföra det ”pga att denne aldrig gjort eller utfört arbete inom vården förut.

De få närvårdare som finns kvar i arbetet på avdelningen får då utföra det men ska även hinna med sitt eget arbete. Sjukskötaren kommer i dagsläget och ger order, syns inte till på avdelningen i alla fall och även sårvård, injektioner,

planering, dokumentering skall utföras. Sjukskötaren är med på ronder, men har egentligen ingen aning om hur personen är, agerar och fungerar i sin helhet.

Alltmer får man också ta hand om okända språk och försöka förklara för den anställda. Personal kommer och går, man arbetar underbemannade för är någon sjuk, sätts det inte in någon vikarie och det heter att det inte går att få tag på. Vårdbiträdesutbildning vore något att kanske återuppta. Det är direkt oansvarligt som det är nu att vem som helst kan komma och jobba.

Här har ledningen sitt stora ansvar. Man trampar på sin personal och tar dom för givna. Fortbildning och visionärstänkande kan man och bör man ha om man har en ledningsposition. Konfliktträdsplan hänger i luften och man sopar gärna saker, verkligt allvarliga saker och problem under mattan.

Som ledare inom åldringsvården måste man ”våga vara visionär” för ”vågar man bara

var ålänning” blir det inte mycket förändring, utan man tror man sitter i tryggt förvar på vår lilla ö.

Sen har vi det politiska svaret. Politiker måste också våga visionera om sin egen ålderdom och hur dom vill ha det. Okey spara och spara.. det är bra men se till att spara på rätt sätt och inte som nu (inga anslag eller budgetering till fler tjänster) men också krav på ett ordentligt förankrat ledarskap i samarbete med personal.

Det spelar ingen roll egentligen hur välutbildad man är om man inte klarar att tala för sin personal, leda den och ge feed back. Personalen ska chefen vara rädd om och inte se som en ”slit och släng vara”. Det kommer snart, mycket snart att bli så att vi närvårdare helt enkelt slutar på våra arbeten för att behålla självrespekten och tron på att god vård bedrivs för alla gamla. Trivs personal så blir det resultat. Det är nere på golvet man arbetar och

får resultat om man är en bra ledare, inte uppifrån och ner. Varför lever vi ålänningar alltid i tron och naiviteten att allt är så bra här? Varför inte, hur kan vi bli bättre?

Det är faktiskt så att politiker som sitter i nämnder, styrelser och fullmäktige bör och ska ha kontakt med folket. Det är en skyldighet. Det är viktigt med ekonomi men det säger en hel del att det inte fungerar när människor slutar på sina arbeten för att dom helt enkelt fått nog.

Man ska dra örönen åt sig när tjänster hela tiden lediganslås, inga kurser ges, inga utvecklingsdagar utan vi är anställda att förvara människor. En samordnare mellan kommunerna borde vara en självklarhet, likaså en aktivitetsgrupp för åldringar som åker runt och tar hand om aktiviteter för åldringar, på deras villkor.

Det finns mycket att göra men man stångar sig blodig och hjärtat gråter.

”En som vet”

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Vad är Anders, i 8E GHS, msn? **Kära jag...**

■ ■ Ta EN tidning åt gången tack. Finns andra som vill läsa. **Bibban.**

■ ■ Hur är de med alla på ön?. **0457.**

■ ■ Tack Rikki för hjälpen med bilen i onsdags. Vet inte vad jag skulle ha gjort utan dig. **Mvh. Tummen mitt i...**

■ ■ Man undrar ju om Sigurd faktiskt fattar hur mycket olyckorna skulle sjunka om landskapet fattade att börja salta på vintern och inte på sommaren! **Tradarchauför.**

■ ■ Tack! Bolle för att du körde mej till skolan torsdagsmorgon när mamma var sjuk och Johan måste ta vara på älgen han föllit. Tusen tack. **Mvh Alexej och mamma.**

■ ■ Det du bör göra på ditt nya jobb är att behandla alla lika och att du slutar nobba. **0457.**

■ ■ Man blir rörd (eller bestört) när man läser i tidningen att en del av personalen på Älfen ”passar på att ta ut semester och ved-

erlag” nu i november när Älfen är på dock. Det är så att man måste ta semester eller vederlag för att få lön och rederiet inte har något annat jobb att erbjuda. Och samma blir det väl i januari. **Älfen-anställd.**

■ ■ Rosenrottablett = Ruusujuuriuutetabletti. Ja jäkla enkelt att uttala det där finska språket, hehe.. H: **Ålands Fritid (ÄF).**

■ ■ Vivel's bröd är Ålands bästa bröd. **0457.**

■ ■ Någon som saknar en svart kisse med vita tassar, vit på bröstet och runt nosen samt vit svanstipp. Jättekelig och pratglad. Befinner sig på Narmovägen i Jomala Överby, tel **0457 525 4543.**

■ ■ Jag har en fråga riktad till Eckerölinjen, skulle inte ni kunna investera i ett trådlöst nätverk ombord på ms Eckerö? För då kunde fler arbeta under båtturen? **0457.**

■ ■ Köp biljetter till back on track!,

Sluta vara så j...a tråkiga!!! Usch blir så sur! : **040.**

■ ■ Till singlar. Varför bestämmer ni inte i detta forum om en gemensam träff. Även intresseföreningar och föräldragrupper ordnas av dem det berör. Var aktiva. Det är mycket roligare! **050.**

■ ■ Jag väntar också på en singelträff, vore kul. **Singeln.**

■ ■ I sista FPA-bladet var det en artikel om svåra öppningar på burkar, kaffepaket etc. **Britt-Marie Pettersson.**

■ ■ Snälla bilister. Börja använda blinkers innan det händer något. **0400.**

■ ■ Runar Karlsson beräknar nu priset på Föglötunneln till 40 miljoner euro, tänk att alla Lr-byggen blivit dubbelt dyrare än beräknat. Hallandåsen 7 ggr. Se bara slutnota KK-anläggningen. **040.**

■ ■ Birkas resultat har förbättrats. Jättebra, då blir det ett högre pris om Eckerö vill tvångsinlösa dem. **Birka-aktieägare.**

■ ■ Mariehamn har för få allmänna toaletter! **No shit!**

■ ■ Enligt Harry G släpper alla svenska båtar skiten direkt i havet. Då måste vi för tusan minska dom utsläpp vi kan och absolut stoppa F1 i Slemmern! **040.**

■ ■ Vems är den röda honda crx som står vid pagen?? Till salu? **0457.**

Kyrka och språk

■**Med anledning** av diskussionen efter stiftsfullmäktiges möte vill jag föra fram några synpunkter.

1. Enligt kyrkolagen är de åländska församlingarna svenskspråkiga.

2. Den pågående diskussion gäller inte kyrkolagen utan tillämpningen av den nya språklagen, som vill tillgodose minoriteternas möjligheter att bli betjänade på sitt eget språk.

3. Språklagen har för kyrkans del godkänts av kyrkomötet, där Ålands har ett eget ombud.

4. Kravet att alla församlingsanställda på Åland med akademisk examen skall kunna finska – låt vara med möjlighet till dispens – harmonierar enligt min mening inte med självstyrelsens syfte att behålla vårt landskap svenskt genom att bevara det svenska språket

och den åländska kulturen, dit även kyrkan hör.

5. Däremot anser jag självklart att finskspråkiga skall ha möjlighet till självvård på sitt eget språk. Det kan församlingarna, som **Jon Lindeman** föreslagit, ansvara för genom särskilda arrangemang.

6. Som jag ser det är det också viktigt att vi inom kyrkan inte försvårar den andliga gemenskapen med svenska, nordiska och andra närstående kulturer.

7. Våra representanter i kyrkomötet och andra organ kan föra fram initiativ som korrigerar missen så att man tar hänsyn till Ålands språkliga status.

Den viktigaste utmaningen i dag är dock att stärka vårt engagemang för det budskap som förkunnas i våra kyrkor.

Stefan Snellman

Formel 1 syrsätter Slemmern

■**Har läst** i tidningarna om miljödebatten och i synnerhet mot Formel 1-båttävlingen på Slemmern.

Dessa motorer körs väl på miljövänligt alkylatbensin och propellrarna syrsätter vattnet så det kan rent av vara positivt för Slemmern, då det på andra håll luftas med pumpar.

Spinner man vidare är hela turistnäringen miljöbelastande även när vi själva tar flyget till värmen. Det börjar med transporten hit och fortsätter med de flesta aktiviteter vi har här. Stadsbussarna vi har som dagligen sköter persontransporter inom gång- och cykelavstånd kunde genast stoppas och detta skulle göra gott både för hälsa och miljö.

Räknas det som hållbar

Stormskärs Janne

NYANS ROS

...och stort tack till er som ordnade Greasefesten i Lumparland! Vilket jobb ni lagt ner och såå trevligt vi hade det! Tack från Ford-gänget.

...till **Riitta** för den goda tårtan du bakat till svärmors födelsedag!

ÅM
i mobilfoto
Sänd MMS till 0457-323 44 44
Alla bidrag visas på Nyans hemsida.
Klicka på "Bilder - MMS" på startsidan

■ ■ Spöket på Ålandsfjärn som är Ålands snabbaste spöke. Från **040.**

Gamla synder

■**Nå, äntligen** har man på tidningen Åland lyckats hitta orsaken till mitt engagemang, troligen efter ett ”hett tips” från någon som inte vill utge sin identitet.

Lantmäteriarkiven tycks berätta att mina föräldrars föräldrar i seklets början också lyckats sko sig på Grelsby gård. Betyder detta att jag automatiskt också är skyldig, att jag borde ha undersökt vad dom hade för sig på 1930-talet och därefter snällt tigit still?

Nej, vad denna affär än utmynnar i så kommer mina barn och barnbarn att med höguret huvud kunna säga att deras far gjorde allt som stod i hans makt för att bevara kungsgården för framtida generationer av ålänningar.

Bernt Randelin

HÄLGE

ZITS

” Om jag hade bil borde man tvinga mig att redogöra för varenda körd kilometer och bötfälla mig för onödig körning.

THERESA NORRMÉN i Hufvudstadsbladet

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Bland folk

Harriet Tuominen

Exklusivt för kalenderbitna

P löstligt var dom där; landskapskalendern, skrivbordskalendern, planeringskalendern och ytterligare en väggkalender med alla årets dagar. För nästa år.

Precis det jag brukar kasta mig över och kolla in när det är påsk, hur julen faller in – om det blir långledigt eller nästan inget ledigt alls – när det går att passa in eventuella extra ledigheter, när lagtinget börjar och slutar (tro mig, jag har faktiskt tittat på det också).

Nu stod jag där med famnen full av spännande saker och bara tittade. Och tanken slog mig, skall jag verkligen lyckas fylla hela det här året? Med vad?

Två dagar tog det, sen kunde jag inte hålla mig längre. Påsken kommer två veckor tidigare än i år. Måntrö våren håller jämna steg, så man kan sitta ute med en kopp kaffe medan man putsar och ställer i ordning i växthus? Eller blir det onödigt tidigt?

Och julen blir lika maximal som i år, fem dagar ledigt i en följd. I år lördag till onsdag, nästa år onsdag till söndag. Tacka skottåret för det.

Den 30 mars blir det sommar, åtminstone på klockan.

Valborgsmässoafton är på en onsdag, vilket slår sönder veckan i behagligt korta delar. Torsdagen är ledig och på fredag har halva Åland klämdag. Man borde kanske boka in den redan nu.

Men ve och fasa.

Det räcker inte med att trettondagen är på en söndag. 1 maj och Kristi himmelsfärd sammanfaller! Vi blir alltså av med en till ledig dag, bara så där. Är det tillåtet, vad säger lagen?

Det är månens fel.

Påsken firas första söndagen efter första fullmån efter vårdagjämningen. Vårdagjämningen brukar infalla den 21 mars. I år blir det 20, skottåret förskjuter med en dag. Fullmåne är det den 21, alltså dagen efter. Första söndagen efter det är den 23 mars, två dagar senare, alltså firar vi påsk då.

40 dagar senare är det dags för himmelsfärd, alltid på en torsdag. Och så efter ytterligare tio dagar kom den helige ande, det är pingsten, och det är alltid på en söndag. Räkna själv.

Om, säg om, det hade varit fullmåne på skärtorsdag istället för långfredag, då hade första fullmån **efter** vårdagjämningen kommit en månad senare. Vi hade firat påsk den 20 april och Kristi himmelsfärdsdag precis i slutet av maj. Litet väl sent kanske, men i alla fall en ledig dag att se fram emot. Och ytterligare en klämdag.

Vill någon veta hur det blir 2009? Då blir julen litet kortare ...

Nu tas Tehy-bladet från regeringsmunnen

Snällare då. När sjukskötarna på Åland strejkade för fyra år sedan gick allt fortfarande snabbt och prydligt till. Då var det ingen som efteråt hotade med skärpta lagar. Men skulle vårdsektorn här ha något emot ett system som binder lönerna till en annan sektor, så man slapp strejka för sina löneflyt? Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Sjukskötarnas kamp för högre löner är över för den här gången. Och nu kommer reaktionerna. Tvångslagen blir ingen engångsföreteelse om Tehy-stilen håller i sig, får vi veta.

I måndags kom parterna överens. Tehy meddelade att man på 4 år får upp lönerna med mellan 22 och 28 procent. Arbetsgivarsidan talade om 16-18 procent.

Bäge sidorna försöker visa på att man vann kampen och frågan är hur många som i dag, fyra dagar senare, verkligen vet hur det ligger till. Blir uppgörelsen en överraskning eller en besvikelse för vårdfacket på Åland, som har riksavtalet som bas för sitt lokala avtal.

Men inte bara det. Nu kommer också fördomandena.

Precis som jag skrev här för två veckor sedan kan man inte satsa människors liv i en kamp om pengar. Det var vad sjukskötarna gjorde, övertygade om att det inte skulle tillåtas gå så långt. Men om. Är det tillåtet att ens hota med den sortens kampåtgärder? Moraliskt och etiskt?

Och vad händer nu?

Det som hände redan i onsdags var att statsminister **Vanhanen** läste lusen av sjukskötarfacket. Massuppsägningar à la Tehy som ett led i lönekampen kan enligt honom inte förbigås med en axelryckning.

Det gjorde regeringen inte heller. Man stiftade lagen som kunde tvinga folk på jobb trots att de inte längre var anställda. Också det en rätt exceptionell åtgärd. Upptäppning brukar det kallas.

Och om arbetstagarrörelsen inte nu besinnar sig och återgår till mer acceptabla metoder så blir det andra bullar.

– Jag skulle uppskatta om fackföreningsrörelsen tittade på möjligheterna att avgränsa arbetskonflikter så att de inte åstadkommer oproportionerligt stor skada. Regeringen är för sin del redo att tillsammans med arbetsmarknadsorganisationerna se över lagstiftningen – om det anses nödvändigt.

Bland annat det sade Vanhanen i ett tal inför centralhandelskammaren.

Regeringen är med andra ord inställd på att lagstifta mot kampåtgärder ifall de inte håller sig inom rimligt snälla gränser.

Vi får inte sätta människors liv på spel i kampen för högre löner. Vanhanen är garanterat inte den enda som tycker det. Men hur skall vårdsektorn bära sig åt?

Det är enligt lag tillåtet att strejka, men går vårdsektorn i strejk så kallas den in på skyddsarbete. Arbetet blir gjort för att arbetet måste göras. Om pappersarbetarna går i strejk och toapappret tar slut så blir det folkstorm. Men inte tvingas de strejkande på jobb för den skull, för strejkrätten står över vår rätt till mjukt, inhemskt toapapper.

Så långt har statsministern ännu inte kommit i sitt resonemang. Han måste antagligen få vädra sina känslor först och sin harm över att bli placerad i en så obehaglig situation. Riksdraken Helsingin Sanomat kommenterar utspellet med att ”statsministern tog hand om tömmarna i politiken. Det var på tiden.”

Men skall det stanna vid det? Vanhanen säger vad han tycker och så sätter han sig ner och stiftar en lag om var gränsen går för vad som är tillåtet vid arbetskonflikter.

Fortfarande: Man får inte sätta människors liv på spel i kampen för högre löner. Vanhanen har helt rätt i det. Men hur skall vårdfacken agera? Skulle inte det mest konstruktiva vara att börja i den ändan istället för att hota med förbud?

Vad är möjligt, vad är rimligt, hur skapa rättvisa mellan sjukskötare och pappersarbetare? Mellan vårdfacken och industrin?

Målet för hela arbetsmarknaden måste vara så få arbetskonflikter som möjligt. Men vägen dit kan inte vara att förbjuda alla sådana konflikter som kan medföra skada för någon part. Vad har vi då kvar?

Eller är tanken att det också skall vara förbjudet att skada genom att betala för låga löner?

Det är nu, när det råder arbetsfred, som den här diskussionen skall föras. Inte några veckor efter att gällande avtal har löpt ut nästa gång.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetslips: Ring, skicka SMS
eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten
tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga
tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl
8.30-16.15.

REDAKTIONEN
**Chefredaktör & ansvarig
utgivare:** Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007

Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007					
M:HAMN 01.50 2) → 08.00/09.00 2) → 11.00 4) → 17.00/18.30 → 23.20 L	ÅBO M:HAMN 12.55 L	M:HAMN 23.45	M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 → 23.45	STOCKHOLM 13.05 L 2) → 18.15 /19.15 1) → 23.45	M:HAMN 01.40
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 → 04.15	H:FORS M:HAMN 04.15				
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilj./försäljn. ej kan garanteras					
L = Långnäs K = Kapellskär					

1) 6.12 och 13.12 Charter, kontakta oss för info.
2) 7.12 och 14.12 Charter
3) 8.12 ank Sto 05.00, avg 06.00 ank Långnäs
9.12 ank Kap 07.15, avg 08.15 ank Långnäs
4) 8.12 och 19.12 avg Långnäs 12.30
Jultrafiken: Kontakta vår bokning!
SILJA LINE
Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

TALLINK
Sthlm - Mariehamn - Tallinn
18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00
Torggatan 14, tel 16 711, www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång
ÅRSKORT 10€!
Ger rabatt på resor till Tallinn, kom in så berättar vi mera!

ÅLANDSTRAFIKEN 23.11-31.12.2007					
MARIEHAMN - KAPELLSKÄR			Fredag - söndag		
Måndag - torsdag			MARIEHAMN KAPELLSKÄR		
08.00	09.30	07.00 1)	08.30		
16.00	17.30	13.00	14.30		
15.30	12.00	19.00	20.15		
22.30	19.00	12.30	09.00 1)		
		18.30	15.00		
		00.05	20.30		
1) Ej söndagar, jultrafiken: kontakta vår bokning!					
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.					
ÅLAND-STOCKHOLM dagligen			ÅLAND-FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS	
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35		
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50		
10.15 M 2)	15.30	23.45 M	10.00		
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45		
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00		
23.35 M	16.45	04.25 M	17.30 3)		
07.45 M	18.00 2)				
03.20 L	20.10				
2) Reservation för charteravgång. Reservation för charteravgång, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!					
Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.					
M=Mariehamn L=Långnäs Boka alltid din resa! VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11 www.vikingline.ax					

LEDIGT ANNONS-UTRYMME
Kontakta Nya Ålands annonsavdelning
tel. *23 444
annons@nyan.ax
Nya Åland

Grattis! Ta med bilen gratis!
Ta med dig bilen gratis när du åker med 8.30-turen!* På returen njuter du av julbordet, underhållningen och fyndar i taxifreebutiken.
*Gäller personbil 16/11-31/12 2007.
Turlista t.o.m. 24/4 2008:
Från Eckerö alla dagar 13.30, 18.30, fre-mån även 8.30 (lokala tider).
Från Grisslehamn alla dagar 10.00, 15.00, tors-sön även 20.00.
Ej trafik 24-25/12.
ECKERÖ LINJEN
Boka på tel. 28 300 eller www.eckeroelinjen.ax

BIRKA PARADISE
Alla dagar M:hamn Sto 10.00 ⇒ 15.45
Sönd-tisd Sto M:hamn 18.00 ⇒ 02.00
Onsd-lörd 18.00 ⇒ 03.30
BIRKA CRUISES
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

HANTVERKS MÄSSAN i Sollentuna
Avresa 8.12
Pris: 55€
SUNDQVISTS RESOR
Bussplan, tfn 22 570 info@sundqvists.com

RING SÅ KÖR VI! **DAGLIG LASTBILSTRAFIK** till och från Åland. Tel. 24 111 **SAMTRANS**

dagens ålänning | **vädret** | **dagens rätt**

"Jag får uppleva mycket"

Bakom julgranen på gågatan hukar sig dagens ålänning, **Göran Stenius**, över massor av sladdar och ett litet mixerbord. Det är Göran, eller rättare sagt hans firma Audiotrade, som ser till att ljudet fungerar som det skall då julgatan invigs. Det är också Audiotrade som sköter ljudet på de allra flesta större kulturevenemang som äger rum på Åland.

– Jobben räcker till så att jag håller mig flytande men jag tar nog gärna emot ännu mera!

Vilka är de viktigaste egenskaperna för det här jobbet?

– Det är nog att man är musikalisk och teknisk på samma gång och det är också viktigt att man är snabb.

Vad är den största fördelen med arbetet?

– Det är att jag får vara väldigt mycket ute bland folk och får träffa människor och uppleva mycket. Jag får vara med på de flesta kulturevenemang som arrangeras här.

Gör så att vi hör. Göran Stenius brukar synas på de flesta kulturevenemang. Det är han som ser till att ljudet fungerar.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Har du någon speciell favorit bland evenemangen?

– Jag har flera favoriter, faktiskt. Alandia Jazz och Rockoff. Litteraturdagarna gillar jag verkligen, jag har varit med där och skött ljudet ända sedan 1992. Idrottsgalan håller också på att bli en favorit. Ja, det är som sagt många...

Vad gör du då du inte jobbar?

– Jag har familj, fru och tre barn, och de vill ju också träffa mig någon gång... Och så är jag musiker själv, det har jag som hobby.

Har du kommit i julstämning i kväll?

– Då julgatan tändes kände jag en lite gnutta julstämning komma. Men det är för tidigt ännu, min julstämning brukar infinna sig betydligt senare.

Tills sist, till vem går din hälsning?

– Det är ju dumt att hälsa till familjen eftersom jag ser dem varje dag så jag hälsar till alla bekanta!

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN

Fredag
Stockholm +3/-6, 1,0m
Åbo +6/-5, 0,3m
+5/-2, 0,8m
+6/+1, 1,3m
8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden

Lördag
Stockholm -1/-0, 0,9m
Åbo -1/-4, 0,2m
+5/+3, 0,4m
+0/-1, 0,9m

Söndag
Stockholm +1/-3, 10
Åbo +3/-0, 12
+3/+1, 15

I går kl 14
Jomala +5
Åbo +6
Helsingfors +4
Stockholm +5

temp. vind m/s
Nyhamn +6 SV 11
Märket +5 SV 11
Kumlinge +6 SV 8

Vattenståndet i går kl 14
Föglö +5 cm
Åbo +10 cm

Solen i dag
Mariehamn 8:58 15:55
Helsingfors 8:38 15:35
Stockholm 8:01 15:09

Max/min temp. 15.11 - 22.11. klo 8
Jomala +5,9 19.11. -3,4 17.11.
Åbo +5,1 21.11. -8,7 17.11.
H:fors +5,7 21.11. -5,2 17.11.

För ett år sedan
Jomala +6
Åbo +6
Helsingfors +5

Utomlands i går
Köpenhamn +8 Paris 13
Oslo +2 Wien +3
Bryssel 13 Madrid 11
Berlin +7 Rom 18
Moskva -2 Aten 16
London 10 Las Palmas 20

Grisfilé Toscana
1 kg yttre filé av gris
1 msk citronsaft
3 kvistar rosmarin
3 vitlöksklyftor
1 tsk finstött fänkål
en nypa stött nejlila
1 task örtsalt
svartpeppar
morot och rova i tärningar
kokt broccoli

Gör en blandning av citronsaften och alla kryddor och klappa in den i köttet, runtom. Skär eventuellt tunna skårar i ytan så smakerna går in bättre. Stick in en ugnstermometer i ändan på filén, lägg den på galler ovanför en ugnform med tärnade morötter och rovor, som får smak av den örtekryddade köttsoften. Grädda i 175 graders ugn tills köttet är 70 grader. Späd med buljong vid behov. Servera köttet med rotsaker och kokt broccoli.

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA 0457-323-4444** **RING 018-23444**

ARKIPELAG
Lunchbuffé
Fredag 23.11
Rökt lax med ägggröda, GH
Piccata Milanese, L
Blomkålsgratäng, G
Dagens soppa
Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

MÅNADENS ERBJUDANDE
TVÄTTMASKIN 5 kg
I2000 AAB 385€
AWO 4515
MICROUGN VT 256 vit 162€
KEA-CENTER
Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

Toyota Yaris Verso 1,5 WT-i -04
Mätarställning: 59.200 km.
Pris 15.500 €

Citroen Berlingo Multispace 1,6 -03
Mätarställning: 33.700 km
Pris: 13.400 €

Chrysler Sebring 2,7 Aut/-01
Mätarställning: 24.400 km
Pris: 19.500 €
DAN'S BIL & solskydd
G. Godbyvägen 11, tfn 018-17 325

KUMHO DÄCK
Kumho 185/65 15" 84€
Nankang 185/65 15" 62€
KUMHO TYRES
J-S DÄCK
Jomala, Torp
Tel 040 729 4200
0400 804190

PÄRLOR!
Volvo XC70 -02AWD /Aut
Medkörd: Endast 105000 km
4-hjulsdriven "Cross Country" med 200 hk turbo och automatladda, Aut klimatanläggning, Cruicecontrol, Helläderklädsel, CD/audio, Dragkrok mm mm. Fullständig servicebok.
10 900,-
Volvo S70 -98 4 d sedan 2,5/Aut
Medkörd: 181000 km
Automatladda, Aircondition, Cruicecontrol, Airbag + Sido-airbags, ABS-bromsar, Elfönsterhissar, Elspeglar, S+V-däck på fälgar, Dragkrok, Motorvärmare, Fullständig servicebok.
ERbil
Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732
Öppet vard 10-17, lörd 10-14

Tyres for the pro driver you are
g-Force Stud
KONTROLL PÅ ISEN - som verkligen känns!
● STARTA: effektiv dragförmåga
● KÖRA: optimala köregenskaper
● STANNA: effektiv bromsförmåga
Rundbergs Bil & Service Ab Tel 15 222
Rollic Ab Karlbergsv. 2. Tel 23 611
BFGoodrich TAKE CONTROL